

Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia :
BRAȘOVU, piața mare, Târgul Inului Nr. 30.
 Servori nefrancate nu se primesc. Manuscrisurile nu se returnează.
 Brevetele de anuțieri :
 Brașov, piața mare, Târgul Inului Nr. 30.
 Inserate mai primesc în Viena R. Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Haas), H. Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppel, J. Bonnelberg, în Budapesta: A. F. Goldberg, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Dubs; în Hamburg: A. Steiner.
 Prețurile inserțiilor: o seriă garmond pe o colônă 8 cr. și 80 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarife și învoială.
 Reclame pe pagina a III-a o seriă 10 cr. v. a. s. 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

(NUMERŪ DE DUMINECĂ 15)

„Gazeta“ este în fă-care di.
 Abonamente pentru Austro-Ungaria:
 Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
 N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 N-rii de Duminecă 8 franci.
 Se primumără la tôte oficiile poștale din țară și din afară și la dd. colectorii.
 Abonamentul pentru Brașov :
 a administrațiune, piața mare, Târgul Inului Nr. 30 etagiul I.: pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a. s. 15 bani. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 82.—Anul LV.

Brașov, Duminecă, 12 (24) Aprilie

1892.

Serbătorea junimei române.

Brașov, 11 Aprilie v.

Mâne se împlinesc patruzeci și patru de ani, de când, după vécuri de sclăviă, poporul nostru românesc a ținut cea dintâi adunare politică, din propriul său îndemn, condus de junimea sa însuflețită.

Aniversarea acésta am numit-o „serbătorea junimei române“, pentru-că adunarea dela Blașiu din Dumineca Tomei, care a pregătit mișcarea națională de atunci și a pus temelia solidarității noastre naționale, a fost numai și numai rezultatul stăruințelor nobile și mărețe ale junimei române.

Sunt de cece ani, de când sub titlul de mai sus ne-am încercat de-a desfășura cetitorilor noștri de atunci însemnătatea acelei adunări, arătându tot-odată, în ajutorul mișcării salutare, ce a dat naștere memorabilei noastre conferențe naționale dela 1881, care a fost și care trebuie să fie și de aci încolo adevăratul rol al junimei noastre.

Etă, cum am caracterizat noi înainte cu de cece ani însemnătatea adunării naționale, ținută la Blașiu în Dumineca Tomei a anului 1848:

Marele orator elin Demostene clasa cercul de activitate al diferitelor etăți dicend, că „dorințele se cuvîn bătrânilor, sfaturile—bărbaților, ér faptele—tinerilor.“ Acest rol l-au împlinit premergătorii noștri cu cea mai mare conștientitate și spre onora și binele națiunii române. În acea epocă de redeșteptare națională, bătrânii noștri doriau cu sete liberarea poporului, bărbații „meditau și se consultau“, cum se o pună în lucrare, ér tinerii români le venira în ajutor cu fapta,

plecându prin țera și chiamându pe popor la adunare.

O mare îngrijire cuprinse pe atunci pe toți Români bine simțitori în fața marilor evenimente ce se preparau. Ce este de făcut? Acéstă gravă întrebare se ventila în tótă țera de cătră bătrâni și tineri. Ziua și nóptea se petrecea în adunări seriose, se trimeteau solii dintr'un loc într'altul; pe atunci nu era drum de fier, nici telegraf, cu tôte astea Români inteligenți din tôte părțile se înțelegeau între sine cu iuțela fulgerului. Entusiasmul are aripă mai iuți, decât telegraful.

Era în séra de 26 Martie — când sosi în Târgul-Mureșului un tineru înflăcărat din Blașiu, cu misiunea de-a afla, ce vreu și tinerii din Târgul-Mureșului, ca să lucreze cu toții în înțelegere. Atunci se adunară séra toți jurații români, practicanți la tabla regescă judecătorească, în locuința lui Avram Iancu și se resolvară a conchiama o adunare de popor în Dumineca Tomei. Decisiunea lor a fost primită cu însuflețire pretutindenea și adunarea se făcu.

Adunarea dela Dumineca Tomei s'a ținut, în mânia tuturor pedecilor, ce 'i s'au pus din partea guvernului și chiar și din partea episcopului de atunci. „Erau trase podurile pe Murăș și Someș, și poporul trecea apa cu notul și-și continua calea la Blașiu“. Tôte faimele mincinoase, răsândite spre a reține pe popor dela adunare, nu folosiră nimic. Nici miliția, ce a trimis-o guvernul la Blașiu, nici uneltirile Ungurilor și ale Românilor cari serviau cauza acelora, nu putură isbuti de-a sparge „adunarea plebei contribuente“, cum o numiau comisarii unguresci în raporturile lor.

Poporul, în număr de 5—6 mii, răspuse la tôte aceste uneltiri, ducendu în triumf pe Iancu și Buteanu și apoi pe Bărnățu în mijlocul adunării, și ascultându cu pietate însuflețitorile lor vorbiri, cari îl îmbărbătau și-l sfătuiau să asculte de învățăturile ómenilor săi și să aștepte în pace și în liniște ziua de 15 Maiu, pentru care di guvernul, spre a scăpa din încurcatură, dăduse concesiunea, ca să se pótă aduna „popoi români și câțiva indiviți mai inteligenți dintre mirenii români“.

Cine va cuteza a susține după tôte acestea, că mișcarea națională a Românilor, care a pregătit adunarea dela Dumineca Tomei și adunarea cea mare dela 3 (15) Maiu 1848, nu a fost condusă de un spirit de sine stător național? Cine va cuteza a dice, că tinerii înflăcrați, cari au condus poporul la adunare, ar fi fost numai nisce instrumente ale Camarillei austriace?

Junimea noastră dela 1848 n'a servit nici intereselor nemțesci, nici celor unguresci, ci numai și numai cauzei sfinte a poporului și a libertății lui individuale și naționale.

Clevetirile contrariilor noștri nu pot arunca nici cea mai mică pată asupra caracterului nobil și marinos al junimei române. Inima ei a fost curată și a rămas curată, ea bate într'un fel pentru binele națiunii române și al patriei. Reminiscența zilei de 30 Aprilie 1848, Dumineca Tomei, este pentru ea un călăuz sigur pe drumul lung și greu, ce duce la libertatea națională.

În acest semn salutăm a di cu căldură pe tinerii noștri și le dorim tária sufletescă, ca să se pótă arăta demni de neutații lor antecesorii!

CRONICA POLITICĂ.

— 11 (23) Aprilie.

În 21 Aprilie, espirându vacanța Pascilor, dieta ungurescă și-a început lucrările. La desbaterea asupra budgetului ministerului de interne deputatul Endrey Gyula a insinuat dietei un proiect de rezoluțiune referitor la modificarea legii electorale. Elu accentuă între altele, că censul electoral e variat în Ungaria după provincii și orașe și e o grozavă diferență de proporții între locuitorii, cari compun diferitele cercuri electorale. Pentru a înceta odată anomalii de acéstă natură Endrey dă cetera proiectului său de rezoluțiune prin care rogă guvernul, ca în viitorea sesiune să asternă un proiect de lege cu privire la revisiunea legii electorale și în special la o nouă împărțire a cercurilor; asemenea cu privire la introducerea votului secret și votarea după comuna. Luă apoi cuvântul Szederkényi Nándor declarându-se și elu pentru modificarea legii electorale; vorbitorul espuse ce mar abuzuri și ilegalități se întâmplă de alcătuirea listelor electorale, cât și căt de pe nedrept se lasă afară alții. Pretinse apoi ca să se asternă dietei un conspectu amenunțit despre cheltuelile administrative ale comunelor, fiindcă numai așa se pôte informa dieta asupra cheltuelilor cu introducerea noiei reforme administrative. — Luând cuvântul opoziționalui Drakulic Pál vorbi despre stările administrative cât se pôte de triste din Bacăa. Cătră sfirșitul ședinței ministrul președinte Szapary depuse pe biuroul parlamentului proiectul de lege referitor la prorogarea termenului indemnitații până la sfirșitul lui Iulie.

Mâne se va lasvli cu mare pompă în Viena monumentul lui Radetzky. Ungurii, cari nu au avut simpatia față de acest comandant austriac, manifestă în presa lor un curent anti-austriac. Așa „Budapesti Hirlap“ speră,

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Amintiri din copilăria.

De Ioan Creangă.

(Urmare.)

La 1852, în ziua când s'a sfințit paraclisul spitalului din Târgu-Nemțului și s'a deschis școla domnescă de acolo, eu, împreună cu alți băieți, isonari ai bisericii, stam aprópe de Ghica-Vodă, care era față la acea serbare, încunjurat de o mulțime de lume și nu ne mai săturam privindu-l. Și el, frumosu la chip și blând cum era, vându-ne pe mai toți de-a rândul îmbrăcați cu cămeșurile cusute cu bibiluri și albe cum e helgea, cu bondițe mândre, cu țipari de țigai și încălțați cu opincute, spălați curat și pieptănați, cu rușinea zgrăvită în față și cu frica lui Dumneșu în inimă, aruncă o privire părintescă spre noi și dișe:

— Etă copii, școla și sfânta biserică, isvórele mângăierii și ale fericirii sufletesci; folosii-vă de ele și vă luminați și pe Domnul lăudați!

Aceste vorbe rostite de gura domnescă au brăzdat adencu inima noro-

dului adunat acolo, și fără întârziere școla s'a umplut de băieți doriți de învățătură, între cari eram și eu, cel mai bun de hırjón și slăvit de leneș; leneș fără păreche mă făcusem, căci mama, după câtă minte avea, nu se îndura să mă mai trimită acum nici la o cofă de apă, numai să învăț carte și să mă facu popă, ca părintele Isaia Duhu, profesorul nostru. Bun mai era și părintele Duhu, când se afla în tóne bune, Dumneșu să-l ierte! Pus'el băieții în rânduială cum nu mai vădusem până atunci; cumpăra-ni el vara, din banii săi, cofe de smeură și fel de fel de porricale, de ne da să mâncăm, și mai în tótă Sâmbăta ne încărca într'o drogă de-a Mănăstirei-Nemțului și ne ducea la stărăție să dăm esamen dinaintea Starițului Neonil, un bătrân olog, care ne sfătuia cu duhul blândeței să ne ținem de ciaslov și psaltire; căci tôte celelalte învățături, dicea el, sunt numai nisce ereticii, cari, mai mult amărăscu inima și tulbură sufletul omului. Dér fost'a scris părintelui Duhu să nu asculte în totul sfaturile cuviosului stariț, ci să ne învețe și câte o lécă de aritmetică, de gramatică, de geo-

grafă și din tôte câte ceva, după priceperea noastră.

Odată venind părintele Duhu superat dela mănăstire, ne dete la regula de trei tema următoare:

— Dcă o para luată pe nedreptul îți mănăucă o sută drepte, apoi șese mii de lei, (léfa mea pe un an) care mi-a oprit-o starițul Neonil, pe nedreptul, câte parole drepte vor mănca dela mănăstirea Nemțului?

— Dou-șeci și patru milioane de parole, cinstite părinte, séu șese sute de mii de lei, răspuse unul dintre noi cu orida la tabelă.

— Ia să-mi facă Nică Oșlobanu încredințarea, dișe părintele Duhu.

Nică Oșlobanu, ca de obicei, se scóla în picioare, câtă mi ț-i melianul și se rogă de iertare, spuind că-l dóre capul. Și atunci nu sciu cum îl cade un urs mare din sin și de-a dura prin clasă; nu de cei pe care-i jócă ursarii, ci de mămăligă umplut cu brânză, Olboșianu se aruncă în mijlocul lor și-l iei, și se face o chirfosală ș'un ris în școlă din pricina ursului celuia, de-i pozna. Atunci, parcă-i vedu cum s'a plesnit părintele Duhu cu palma

peste frunte, dicend c'un oftat adencu:

— Pe semne păcatele mele cele mari și grele m'au aruncat și aici să învăț nisce țoprlani seltati. Mai fericit erai de o miă de ori să pasci porcii la Cogesca Veche, Isaie, decât să mai fi ajuns și dișele aceste! Ér tu, moglanule de Oșlobene, care te robesci pântecelui și nu-ți dai cătuș de puțină osteneală minței, te-i face popă ca tată-tău, când s'or pusnici toți bivoli din mănăstirea Nemțului...

Oșlobanu prost, prost, dér să nu-l atingă cine va cu cât e negru sub unghia, că-și asvirle țernă după cap, ca buhaiul; cum se duce séra acasă, și spune tătane-séu ce a dișt părintele Isaia. Ș'apoi lasă pe popa Niculai Oșlobanu, căci elu nu prea scie multe; slujesce câte trei liturghii pe di și pomesce la hurtă: pe monachi și ieromonachi, pe stariți, pe metropoliți și pe soțiile și copii lor, de le merge colbul...

Intr'o dimință n'are ce lucra părintele Duhu? Ia pe Teofan, altă călugăr dela spital, și se duc împreună la biserica sfântului Lazăr de sub de-

că Ungaria va străluci prin absență, căci Radetzky a fost amicului lui Jellacic și Haynau, „cei mai mari dușmani ai Ungariei“. El nu numai că a combătut lupta de apărare a Ungariei, și a privit pe eroii libertății naționale, ca pe niște rebeli, ci a încuviințat chiar și acele orodimii, care după înfrângerea Maghiarilor, a transformat țera în doliu. De aceea Maghiarii n'au nici o cauză, de a sărbători pe bărbatul acela. Cu atât mai puțin nu trebuie să o facă acești ministri și reprezentanții Ungariei. După ce numita fôia desvôltă apoi motivele, care trebuie să țină departe Ungaria de a lua parte la serbarea Radetzky, și încheieă spectatoriaunile sale prin următoarele: „Decă guvernul liberal o înțelege acosta atunci nu va merge la Viena la serbare, decă însă totuși va merge, el însuși și-a pronunțat sentința; aceea sentință, că s'a rupt d'n inima națiunii maghiare, dela gloria din 1848 și dela tradițiunile din 1867 și că a intrat în serviciul austriac.“

In Italia a isbuconit d'ilele trecute o crisa ministerială. Causa principală a crisei se atribuie marelui încercării financiare, în care se află Italia, mai ales de câțiva ani încôce. Intrarea Italiei în tripla alianță a fost începutul unei politici greșite și ruinătoare. Scutit este, că statele din centrul Europei au de scop susținerea păcii cu orice sacrificii. Scopul acesta, nu și-l pot ajunge, decât susținându armate puternice. Forța armată însă cere cheltuieli enorme de bani, fără de a trage statele vre-un folos real din acosta, căci armatele nu produc, ci numai consumă, er ca un stat să nu rămână înderatul celui altu, în fiă-care an se votăză milioane și milioane pentru scopuri militare. In urma acestor cheltuieli colosale Germania stă foarte rău din punct de vedere financiar; poporul german plătesce totu mai multe și mai grele biruri. Nici monarchia noastră nu stă mai bine. Milioanele, care se cheltuesc pentru înarmări covârșesc resursele statului. Mai rău însă stă în privința financiară Italia. Ea e aprôpe de faliment. Cheltuielile enorme pentru înarmări au sdruncinat rău budgetul statului. Imprejurarea acosta a provocat și crisa ministerială, care abia s'a finit d'ilele trecute. Poporul italian prevede destul de bine, că „pacea înarmată“ îl va costa mult, că e nefirăscă și nefastă pentru Italia. Tripla alianță era un pericol financiar vedit, de aceea poporul italian a și protestat, der protestele lui n'au fost băgate în seamă de cârmuitorii. După câțiva ani de legătură cu Germania și Austro-Ungaria, guvernul italian se vede dintr'odată în fața

unei crise ministeriale provocate de starea financiară a țării. Ministrul de războiu, Pelloux, a cerut erăși câteva milioane pentru armată. Opiniunea publică a început să se revolte la auțul acestei pretensiuni și cabinetul și-a dat dimisia. — Vorbind de crisa acesta d'iarul italian „Opinione“ dice, că ea are o mare însemnătate națională. Intrebarea principală e: Va voi, ori nu va voi Italia să-și declare falimentul său militar? Va eși Italia din tripla alianță? Va puté ea să-și păstreze cum se cade poziția sa și să îndeplinească și mai departe îndatoririle de tot felul luate față de Germania și Austro-Ungaria. — Etă la ce hal a adus armatura, impusă de tripla alianță, pe Italia. Cum va eși ea din acosta încercătură nu se scie, der d'er e sigur, că în cele din urmă va trebui să-și tragă pe seamă și să-și vadă de interesele ei, care numai promovate nu pot fi printr'o politică nefirăscă și prea costisitoare.

Deputații Cehilor tineri, atât cei din parlamentul austriac, cât și cei din dieta boemă, țin în timpul acesta adunări în Praga, în care pledéză pentru aducerea în deplinire a dreptului public boem. In 19 Aprilie. o. a ținut deputatul și redactorul la „Narodni Listy“, Tuma, o adunare, în care accentuă, că biruința Cehilor tineri este completă, acosta se pot bucura, căci au silit pe Germanii și pe guvernul, să se retragă. Der din cauza acosta Cehii tineri nu trebuie să fiă fără grijă, căci pericolul punctațiilor încă nu e pe deplin delaturat, și deaceia nu pot sta cu mâinile în sină. Apoi vorbitorul combăt pe marii proprietari, și pledă pentru votul universal și pentru dreptul public al Boemiei, precum și pentru reînnoirea independenței garantate prin tratate, a țerilor de sub coroana boemă. Apoi adunarea votă o rezoluțiune, în care se provocă Cehii tineri, ca să lupte vehement în contra oricărui guvern, care nu va voi să le dea deplina egală îndreptărire. Cehii tineri trebuie să se întrepună pentru dreptul public al Boemiei și pentru independența țerilor, care se țin de coroana boemă. Apoi se votă încredere tuturor deputaților Cehilor tineri.

SCRILE DILEI.

— 11 (23 Aprilie)

Desvôlirea monumentului lui Radetzky. Măne în 24 l. n. c. se va desvôli în Viena cu mare solemnitate monumentul marelui comadant austriac Radetzky, care a reportat multe biruințe în dese războaie ale monarchiei noastre. La acosta

serbare va lua parte și M. S. monarhul nostru cu întrêga sa suită, care va trece printr'un cordon de soldați veterani, așezați până lângă monument. Când se va desvôli monumentul se vor slobodi 24 tunuri, ca salvă de onore. Regimentul de husari conte Radetzky, va trimite o gardă de onore la monument, constatătoare din 2 căpitanii, 2 locotenenți, 2 sublocotenenți, 2 sergent-majori, 2 sergenți și 2 caporalii. — „Bud. Corr.“ spune, că din incidentul acesta vor merge la Viena astă seră ministrul președinte contele Iuliu Szapary și ministrul croat Josipovich, ca dimpreună cu ministrul ad latere să ia parte la serbarea desvôlirii monumentului. Numita fôia mai asigură, că afară de ministri unguresci vor mai merge la Viena un mare număr de deputați unguri.

— x —

Un călător din părțile Sălagiului ne scrie, că pe neașteptate a vizitat într'una din d'ilele trecute șoola română din Domnina, a asistat la propunerea din limba română, matematică etc. Intru tôte dice, că a observat o ordine și un progres foarte îmbucurător; la șoolă se aflau 51 băieți și 29 fete — toți curați și foarte disciplinați. Pe învățătorul dela acosta șoolă, d-lă Ipatie Teodoreanu, îl cunoscem de altminteala mai de mult ca pe un învățător vrednic și sirguincios. De 18 ani de când funcționează d-sa la acosta șoolă, ni-se spune, că nu numai a ridicat șoola de sub conducerea sa la demnitatea unei șole de model, după cum au numit-o autoritățile superioare școlare și bisericesci, der prin stăruința lui s'a înființat în anul acesta și un grănar bisericesc de bucate, er în 1889 s'a pus prin stăruința d-sale temelia unui mic fond bisericesc. Șoola de-aseenea dispune de un fond de vre-o 2000 fl., întemeiat prin stăruința d-lui Ioan Popu, mare proprietar în Domnina, care ca președinte al senatului școlastic, ni-se spune, că e un zelos spriginitor al șolei și al învățămîntului românesc. Parochia Domnului fiind de prezentă vacantă, progresarea ulterioară a acestei comune românesce va atârna mult dela bărbăția și buna conducere a fiitorului preot. Dea Dumnezeu, ca să avem multe comune asemenea Domnului.

— x —

Curtea regală română, după cum anunță foile de dincolo se va strămuta în 15 Maiu la Sinaia.

— x —

Comoră. Locuitorul Constantin Boicanu din Surduc a găsit o comoră ascunsă în pământ pe moșia sa. Plin de bucurie omul alergă la Clușiu, ca să

schimbe o parte din banii aflați. Aici însă fu prins și dus la poliția cu banii cu tot; banii se crede, că ar fi de pe timpul lui Leopold și al lui Racoți; valoarea lor în timpul de aci nu pôte fi mai mare de 100—200 fl. Până-ivor veni de-acasă dovezi, că în adevăr, omul a aflat comora în moșia proprie, banii sunt deținuți la poliția, er omul cu noroc a rămas în cea mai mare perplexitate, neavând la sine nici atâția bani, cu câtu să se re-ntorcă acasă.

— x —

Daruri pentru șoolă și biserică. D-lă George Repede, preot în Barcută, exprimă pe acosta cale sinceră mulțumită d-lui Dr. Emanoilă M. Elefterescu din Bucuresci, care pentru biserică din Barcută a dăruit încă mai de mult o Evangheliă cu litere străbune latine, er după aceea a dăruit și pentru biserică română din Homorod un Liturgier, o Evangheliă și un Apostoleru, tôte legate frumos cum și o față de masă (masaiu) pentru pristol. — De-aseenea d-lă Petru Ostate, preot în Cuziteu, exprimă mulțumită institutului de credit „Silvania“ pentru suma de 50 fl. votată pentru șoola română din Curiteu.

— x —

De ale poștei. Ministrul unguresc de comerț face cunoscut, că pachetele, care se trimit în Bulgaria pe post, trebuie să fiă impachetate cu grijă. Impachetări în hârtie, carton și a. n. se vor primi.

— x —

Furt cu spargere. Alaltaeră sera între 9 și 10 ore un făptuitor necunoscut a intrat în casa dilerului Nicolae Ogea din Scheiu (Valea morilor Nr. 18) și a furat dintr'o ladă suma de 148 fl. v. a. și 12 galbeni. S'a pornit cercetare.

— x —

Femeie dispărută. Ni-se scrie, că soția locuitorului Maxa Șiclovanu din Pecica română a dispărut de vre-o 20 de zile și până în timpul de față nu se scie unde e. Nenoroita femeie devenise cam smintită de minte din cauza mărișului fiicei sale, despre care însă, după cum ni-se scrie, se pôte dice, că e fericită.

— x —

Foc. Din Petroșeni (comit. Albei inferioare) ni-se scrie, că în Joia mare, 2 (14) Aprilie o., au ars acolo 2 case ale locuitorului Macarie Ardeanu, împreună cu 2 cămări, coteș de porc, un coș de ouă și altele. De aci focul a fost mănă devântă la locuința lui Niculae Necula într'o depărtare de vre-o 200 stăngini. I-a ars și acestuia casa și alte clădiri economice din jurul ei. Paguba se urcă la 800 fl.; nici unul din

lul cetății. Și cum intră în biserică începă a căuta pricină părintelui Oșlobanu, care slujea, că nu se ține de tipic.

— Tipic, boate fațarnice? Ia să vă dau eu tipic, dize părintele Oșlobanu, lăsând sfintele incolo; ne-ți luat cu șmichirie pe marele mucenic Dimitrie, Isvoritorul de Miru, și ne-ați dat în locul acestui sfânt vestit pe Lazăr, un Jidanu stremțuros, care totu mure și er invie și er mure, de nu mai scie nime de numele lui. Acesta-i hram? Și după ce ne-ați calicuit, luându-ne moșia și închidându-ne biserică cu zid, încheiați acum în ciudă și porța spitalului; ba până și clopotele ni le-au oprit de trasă cânerii de doftori, totu din pricina voastră, de ni-s'au imprăsciat poporeni; nici chiôră de babă nu mai dă pe la biserică. Și încă una: de șese-deci și mai bine de ani, de când slujesc preotia, voi aveți să mă învățați tipicul, pui de năpoca ce sunteți! Ia stați o lecă să vă scot eu gârgăunii din cap!... Și svirrr! cu pravila cea mare după călugări. Apoi umflându un sfeștic sdravăn de alamă, după dênșii să-i afurisească!... Și, na! părintele Duhu și Teo-

fanu și-au prăpădit papucii, fugind mai mult pe brânci de cât în picioare; chiar după tipic...

A doua d' Nicolă Oșlobanu, ca mai ba să dea pe la șoolă; der nici părintele Duhu pe la biserică sfintului Lazăr, că l'ar fi pironit părintele Oșlobanu pe cruce și l'ar fi pus în podul bisericii spre păstrare, cu parte din iconele rămase aci dela Cetatea-Nemțului. Și mi-se pare, că avea mare dreptate bietul bătrân: căci în locul bisericii Sfintului Lazăr, fusese altă biserică de lemn, ală cărei hram era Sfintul Dimitrie; făcută și înzestrată cu moșia de Vasile Lupu Voevod, ca și cea dela noi din Humulești. Inse Mănăstirea Nemțului, bună mehenge, când a făcut spitalul din Targu-Nemțului, face și biserică Sfintului Dumitru de petra, fi schimbă hramul, numind-o Sfintul Lazăr, o încheie cu zid în cupriusul Spitalului, și hramul Sfintului Dumitru l'a pus la paracisul dela spital. Er moșia preoților a păpat-o ca și pe moșia Humuleștii. Și de aci supărarea părintelui Oșlobanu ajunsese la culme; să nu vadă sământă de călugări pe la biserică lui, că-i potopesc! Ca prin urechile acului

de n'a făcut mucenic pe părintele Duhu, în locul Sfintului Dumitru Isvoritorul de Miru.

Peste câte-va zile, după asta, aușim că Nicolă Oșlobanu s'a dus să învețe la șoola catehetică din Folticeni, vorba se fiă. Vêru-meu Ioan Mogorogea, Gitlan, Trăsnea și alți cunoscuți ai mei se dusese totu acolo mai demult; bine înțeles, pe socotela pungei părinților lor. Și eu rămăind fără tovarși de ispravă, și mai dându-mi și părintele Isaia un pui de bătae așa din senin, chihăiam pe mama, să se pue pe lângă tata, că d'or m'a da și pe mine la catihet; macar că eram un ghibirdic și jumătate.

Galbeni, stupi, oi, cai boi, și alte bagateluri de al de aceste, prefăcute în parale, trebuia să ducă dascălii poclonă Catihetului dela fabrica de pop din Folticeni; și-apoi lasă în Conta sfinției-sale, că te scote poponeșu, ca din cutia... Pentru mine însă numai două merțe de orz și două de ovăși a dat tata cui să cuvine, de-am fost primit în Folticeni, căci șoola era numai de mântuială; boii să iasă... Ajungându acolo tòmna târziu, m'am așezat în gazdă la Pavel

ciobotarul din ulița Rădășenii, unde erau și ceilalți tovarși ai mei. — Catihetul, care făcea ziua noapte și noaptea d'ei, jucându stost rar venea pe la șoolă. Noi, decă vedeam așa, ne duceam și mai rar; der nebunii sciu, că făcăm de-ajuns. Pavelu era holteiu și casa lui destul de încăpătoare: lăși și paturi juru împrejur; lângă sobă altu, și tôte erau prinse. Er gazda, robotind d'ei și noapte să proslăvea pe cuptor, între sanuri, calupuri, astrăgaci, bedreag, dichia și alte curțuri tăioșe, muschea, piedecă, hască și cliu, ace, sule clesce, pilă, ciocan, ghinț, piele ață, hârbul cu călacan, oleu și totu ce trebuie unui ciobotar. Cu noi ședea și Bodringă, un moșneg fără căpătăiu, însă de tot hazul. Pentru puțină mâncare și câte-o lecă de pașcă de oca de trei oca la pară slugea tôte casa: tăia lemne, ația focul, aduce apă, mătura, ne spunea la povesti nopți întregi, ședând cu nasul în tăciuni, și ne cânta din fluer: Doina care te umple de fiori, Corăbișca, Măriuța, Horodnica, Alivencile, Tăitura. Ca la ușa cortului, Hor și alte cântece sculățele ca aceste, de jucăm până ce a sudau podelele și ne sărea talpile dela

ei n'a fostu asigaratu. Foculu a izbucnitu din nebagare de sema.

—x—

Centenarul Marseillaisei. Mane, Dumineca se va serba centenarul „Marseillaisei” in miculu orasu Choisy-le-Roi unde au muritu autorulu ei Rouget de Lisle. Doi ministri francesi voru presida ceremonia, la care va canta musica gardei republicane. D. Leon Duvanchel a compusu unu canteou, cu o casia acestei zile festive intitulatu „Gloire de la Marseillaise”.

—x—

Streinii in Roma. Dupu cea mai noua statistica, in Roma se afla 60,000 streini. Nici odata nu s'au aflatu in „urbea eternu” atati locuitori streini, ca acum.

—x—

Teatru germanu in Brasovu. Maine Duminecu 24 Aprilie n., se va reprezenta comedia cu cantece si jocu in trei acte „Der Goldonkel” de I. Hopp.

—x—

Mortalitate in Brasovu. Din 26 Martie pana in 4 Aprilie au muritu aici 15 persoane si adeca: 3 de tuberculosu, 3 de cataru de intestine, 1 de aprindere de plamanu si 8 persoane de alte bole. Prin urmare se vinu anualu pe 1000 locuitori, 25 casuri de morte.

—x—

Corpurile legiuitoare romane 'si voru deschide sesiunea loru Luni in 13 Aprilie c.

—x—

Trenu derailatu. In ziua de Pasca a derailatu in gara Sinaia unu trenu de marfa; 6 vagone au fostu cu totul sfarimate, er doi frinari au fostu raniti.

—x—

Diarulu „Bucarestu” anunta, ca din 13 Aprilie apare in limba romanu cu titulu „Bucuresti” si care de altfelu nu va t decatu continuarea diarului francesu „Bucarestu”.

—x—

Din Banatu ni-se scrie, ca pe-acolo holdele suntu forte frumose; grauulu frumosu se vinde cu 9 fl. 50 cr., cucuruzulu cu 4 fl. 50 cr. maja.

—x—

Mare cutremuru de pamentu. Din San-Francisco se telegrafieza, ca acolo si pe malulu oceanului pacificu a fostu in 20 Aprilie n. unu mare cutremuru de pamentu. In San-Francisco nu s'au intemplatu pagube mari, insu in orasele mai mici din apropiere s'au derimatü mai multe case si hotelu. Vieti de omu, spre mai marea mirare a locuitoriloru, u'au cadutu jertfa cutremurului nici una.

—x—

Diamante in noroiu. Se telegrafieza din Roma, ca cateva zile mai 'naintes' a intemplatü, ca prințesa San-Felice, esindü la plimbare 'i s'au ruptu salba dela gatu si pietrele scumpe, in pretu de 50,000 lire, s'au rostogolit si imprasoiatu pe stradu, er mare parte din ele au disparutu intr'unu canalu. Strada a fostu inchisa indatu de poliști si au fostu chemati omeni, cari au cautatu totu noptea dupa diamante. Dupu multu ostentelu s'au si aflatu, der prințesa nu voesce se le mai porte, deci se voru licita.

—x—

Rosa de aurü, pe care Papa Leo XIII o da reginei portugeze, Amalia, prețesce mai multu de 50,000 francu. Pentru pregatirea ei, aurulu a primitu o rebonificare de 8000 francu. Cotorulu rosei e de aurü si e lungu de 1 metru si 60 cm., caliculu e impodobitu cu minunate pietri pretiose, er pe foi e gravatu afara de numele Papei, si numele reginei. Pretiosulu daru va fi dudu reginei Portugaliei de doi delegati ai Papei.

—x—

Gladstone si dreptulu electoralu alu femeiloru. Se deșesza din Londra: Gladstone recomandu intr'o broșura camerei comunelor de a nu admite dreptulu electoralu femeiloru, pentru ca se teme ca acestea se nu piarä puritatea si sentimentele loru in luptele barbatescu.

—x—

Decoratiunile Tarului. In urma instalarii in Rusia a deosebiteloru prafari si manufacturii de arme, destinate a pune armamentul țerei la inalțimea ultimeloru progrese ale fabricatiunii, Taru a conferitu mai multe ordine de ale sale oficeriloru si ingineriloru francesi, cum si d-lui M. Nagant, fabricantu de arme din Liège.

—x—

Jubileu. In 10 Maiu se va serba in Petersburg centenarulü alu 9-lea alu infiintării episcopatulu ortodoxu in Volhinia. Cu ocaziunea acestei serbari voru trece toti locuitorii Cehi din comuna bisericecu Kupitshewo, la biserica ortodoxa.

—x—

Unu camerieru alu Tarului, cu numele baron Moksimovicu, s'au remasitu cu amici, sei pe suma de unu milionu ruble, ca va posti ca Tanner, Succi si Merlati seșe șeptemaniu. Moksimovicu si-a si inceputu postulu si a cerutu numai atata, ca se-i fia iertatu se bea in fiacare zi o litru de cafea negra fara de zaharu.

—x—

Telefonu intre Europa si America. Foile americane scriu, ca electrotehni-

culu Gray din Boston, se ocupa cu planulu de-a lega Europa cu America prin telefonu.

—x—

Carabiä arsä. Din Santos se anunta: Corabia austriacu de comerciu, „Jaffet” II, a arsu in portulu acesta.

NECROLOGÜ. Ludovica Popu n. Mihali, soția d-lui Ioanu Popu, proprietaru si notaru de ceru in Zalha, a repositu la 21 Aprilie n. c. in anulü alu 30-lea alu etatii si alu 14 lea alu casatoriei, ramandu in urma sa 6 copii orfanu.
— Maria Opreanu, ficia d-lui preotu Ioanu Opreanu din Greovatu, a repositu la 4 Aprilie v. c. in etate de 20 ani. Cu ocazia imormentării cantările funebrele le-a executatu corulu plugariloru sub conducerea economului Ioan Stanoiu.
Fia-le țerena ușora!

Concertulu.

Reuniunii romne de gimnastica si de cantari din Brasovu.

Am existatu la concertulu de asera, datu de Reuniunea nostra de aici, cu binevoitorulu concursu alu d-lui profesor de musica G. Dima si a muzicei orașenescu, si am fostu catu se pote de placutu impresionatu de ceea ce am vedutu si am auditu.

Dela prima pasire pe scena a membriloru reuniunii, publiculu a ramasu mai intaiu satisfacutu de infisurarea placuta, ce-o ofereau mandrele nostre coriste, si intregu corulu inmultitu si intaritü. Concertulu s'au inceputu cu balada *mama lui Stefanu celu mare* de G. Dima, dirigeatu de insusi compositorulu. Acesta balada e una dintre cele mai mari si reșite compozitiuni ale d-lui Dima, si motivulu, ce si l'au luatü din vechiulu cantece este cu multu arta interpretatu si variatu. Solurile baladei suntu forte frumoșe si efectulu lorü l'au ridicatu si solistii: D-ra *Onoria Popovicu* cu D-lu Prof. *N. Popovicu*. Constatamü cu bucuria, ca vocea D-rei Popovicu a facutu insemnate progrese, e cu multu mai puternicu si modulatiunea cu multu mai superiöra, afara de aceea predarea e cu multu mai liniștitu. D-ra Popovicu cantu cu curajiu si cu focu. Acea parte din rolulu ei, unde trimite pe Stefanu indertu la batalia, a cantatu cu cum nu se pote mai bine. D-lu prof. *Popovicu*, probatulu nostru baritonistu, a contributu in modu insemnatu la frumșeța ansamblulu si la succesulu baladei. Publiculu a aplaudatu sgomotosu. Frumosu *Ariä de Mendelssohn-B.*, cantatu de D-lu *G. Dima* cu acompaniarea orchestrei, avu unu succesu deplinu. Basulu curatu, bine cultivatu si

puternicu alu d-lui Dima se potrivea de minune pentru acestu ariä. A treia si cea din urma piesa, poema romanticu „Cruciatiu” de W. Gade, a pusü cununa intregulu programu. Efectulu coruriloru, pe care l'au maritu si orchestra, a fostu grandiosu. O adeveratu placere se asculti unu asemenea coru. Laudu trebuie se aducemu inainte de tote bravulu dirigentü prof. *N. Popovicu*. D-sa a trebuitu se-si dea multu silintu si a avutu multu ostentelu, der succesulu brilliantu alu concertulu ilu recompenseza pentru tote ostenelele. Solurile din *Cruciatiu* le-au cantatu d-ra *Onoria Popovicu* (*Armidu*) si d-nii *G. Dima* (*Petru, eremitulu*) si prof. *G. Popu* (*Rinaldo*). Acesta din urma are o voce de tenoru forte mladiosu si simpaticu, desi nu asa de puternicu ca a celorlalti. I a reșitu mai multu solulu din partea ultima. D-șora *On. Popovicu* a cantatu cu curajiu si cu vervu crescendu, ear d-lu *G. Dima* cu aceeași siguranțu si vervu din inceputu pana in sfiritu. Publiculu a fostu incantatu si entusiasmatu, aplaudendu din reșputeri solurile, corurile si pe bravulu dirigentü. Solistii au fostu distinsi prin daruri simbolice. D-șora *On. Popovicu* a primitu o elegantu corfita cu flori, er d-nii *G. Dima* si *N. Popovicu* au primitu fia-care cate o lirä impletitu din lauru, cu funte late de panielu, celu dintaiu din partea damelorü coriste, celu din urma din partea reuniunii.

Concertulu a fostu forte bine cercetatü. Veduramü si mulți streini. Dupu esecutarea programei urma dansulu, care fu forte animatu. — e —

La cestiunea rescumpării regalilor.

Mare nedreptate se face foștiloru iobagi cu despägbirea regaliloru, caci despägbirea lorü ar trebui se fia a patra parte din inträgä suma, ce se da unei comune. In locu de a patra parte insu, Curia din Pesta vine si printr'o hotärire a ei statoresce a li-se da foștiloru iobagi *numai a opta parte*; ba pärendu-li se, ca si acesta ar fi prea multu, totu Curia vine si printr'o hotärire adusa in anulü trecutü decide, ca nici acestu despägbire se nu li-se dea foștiloru iobagi in banu gata, ci numai in obligatiuni si inca nu la mana lorü, ci la *mana primäriei comunale*.

Scimü prea bine, ce insemneza ast-feliu de hotärire; scimü, ca sumele de despägbire puse la dispositia primärieiloru comunale se voru folosi spre scopuri streine, ba chiar contrare, si nicidecum in folosulu acelora, a caroru proprietate ar fi se fia acea despägbire.

ciubote. Si din pricina lui Pepelea de moșu Bodringä, Pavelu mai nu le putea dovedi din carpitü ba si elü, uneoru, sarindu-si din minti, isi rupea ciobotele ferfenitu, jucandu impreuna cu noi. Odata venise lui Oslobanu rendulu se cumpere lemne; si asa, cu totu carpanoșia lui, ese cane-cänesce in maidanu, apröpe de gazdu nostra si gäsesce unu țeranu dela Sasca, pare-mi-se, ori dela Baia, cu unu caru incarcatu cu lodbe de fagu.

— Catu cei pe caru, bade, dise Oslobanu, caruia nu i era a cumpera lemne, cum nu-mi e mie acum a me face popu.

— Trei husasi, dascäle.

— Ce spui, badișorulü; pentru unu brațu de lemne? Decu le ducu in spate pe tote odata pana casa.

— Decu le-i duce dascäle, ti-le dau degäba.

— Düu, nu suguesiti, bade?

— Nici o șaga, dascäle, se vedemü cum le-i duce, si halalu se-ti fia!

Oslobanulu ia atunci lemnele din carulu omulu cate unulü, unulü si le rađemä in picioare langä brațu-i; dupa aceia descinge briulu de pe langä sine si le imprejurä, legandu-le frumșelü se nu le hrentuescu; apoi saltandu-le si

aburcandu-le cam anevoiä, le umfä in spate si la gazdu cu densesle. Unu bätäntu nebunaticu de-alätarea, vedendu asta, dise cu glasü mare:

— Dascäle Trascäle, be-he-he! draculu sä te ie!

Er țeranulu facendu-si cruce a remasü cu gura cäscatu, fara se bleștescu unu cuventu. Acum nu vë mai spunu catu era de incarcatu carulu cu lemne, care la asa locu, ținea pe vremea aceea șapte lei si jumätate, si catu era de mare si de tare Nicu Oslobanu si alti vreo șicideci ca densusu: intre cari, mulți lasandu-si nevestele, cate cu doi, trei copii acasu in creerii munșiloru, venise la Fälticeni se se pricopsescu de invätaturä. . . . Ș'apoi carte se invața acolo, nu glumä: Unii cantau la psalticiu, coala, cu ifosu, pana ce rägușiau ca magari; alții, dintr'o resuflare spuneau cu ochii inchisi cele septe taine din catihisulu celu mare; Gitlanu se certa si prin somnu cu Urișulu Goliatu; mustaciosulu Davidicu dela Färcașu, pana tipärea o mamäligä, mäntuia de spusu pe de rostü, räpede si fara greșu, totu istoria vechiului Testamentu de Filaretu Scribanu, impartitu in perioade, si pro-

numele conjunctive de dativu si acusativu din gramatica lui Macärescu:

— Mi-ti-i ni-vi-li, me-te-il o, ne-ve-i-le; me-te il'-o, ne-ve-i-le, mi-ti-i ni-vi-li.

— Ce-a fi aceea ducä-se pe pustiu!

Unii dondäniau ca nebunii, panä-i apuca ametelä; alții o duciau numai intr'unu mugetu, cetindu panä le pereä vederea; la unii le umblau buzele par'ca erau cupriși de pedesie; cei mai mulți umblau besmetici si stäteau pe gänduri, vedendu cum isi pierdu vremea, si nu-mai oftau din greu, sciindu cate nevoi fi așteptu acasu. Si turbare de capu si franturu de limbä ca la acesti nefericiti dascali, nu s'au mai datu a vedu; cumplitu meșteșugü de tēmpenie, Döme feresce!

De-a mai mare dragulu se fi privitu pe Davidicu; fiäcu de munte: cu barba in furculitu si favorite frumose; cu pletele crete si negre, ca pana corbului; cu fruntea latä si seninä; cu sprincelele tuföse; cu ochii mari, negri ca murele si scinteiatori ca fulgerulu; cu obrazii rumeni ca doi bujori; naltu la statu, latu in spate, subtire la mijlocu mladiosu ca unu mestecänü, ușoru ca o căpriorä si rușinosu ca o fatä mare.

Dumnežu se-lu ierte! ca n'au parte se se preuțescu; a muritu șermanulu, inainte de vreme, inecatü cu pronumele conjunctive, peritu-le-ar fi numele se le piarä, ca au mänöatu juvaeru de fiäcu! Mai bunä minte avea Miräutu, din Grumäzescu, care umbla trela-lela in puterea iernei pe la täräbile jidovescu, intrebandu ba teca de cosoru, ba căpestre de puricu, ba cuie dela corabia lui Noie, ba fragi si căpsune pentru cineva care por-nise intr'adaosu, ba cantu in pilda Jidoviloru:

„Nu-mi e ciudä pe gändacu.

„Ca mänöatu frunza de fagu;

„Der mi-e ciudä pe omidä,

„Ca mänöatu frunza de crudä;

„N'a lässtu se odräsläscu,

„Voinicii se se umbräscu.“

Si alte dräcanii, ce-i träsniu in capu. Nebunu era elu se-si pierdu vietä din pricina lui „mi-ti-i ni-vi-li, me-te-il-o, ne-ve-i-le“, ca Davidicu?

Eu, ca si Miräutu, nu me prea osteneam panä'ntr'atata, se moru invätandu; ca dor nu-mi plängiau copii acasu, nici dädusem catihetulu celu poclonu mare panä pe acolo. Pentru doue mierțe de orzü si doue de ovesu, nu era se lasu

Vedem cu ochii, cum se folosesc așa disulă imprimată națională din 1854, la care comunele au contribuit separat, proprietarii erau separați. Proprietarii au căpătat obligațiunile separate, pe care le-au vândut și astfel și-au căpătat banii îndărăt. Nu totu așa s'a întâmplat însă cu sumele plătite de foștii iobagi, căci acestea s'au făcutu bunuri comunale și astăzi pe centele lor — reduce dela 5% la 3% — se folosesc pentru întreaga comună, astfel că și proprietarii (grozii, baronii etc.) se folosesc din procentele acelora, fără a fi solviți ei nici măcar ună cruceră. Ba interesele acestui împrumut se folosesc în cele mai multe comune spre scopuri de maghiarizare, destinându-se pentru școli ungurești și alte scopuri contrare intereselor foștilor iobagi.

Așa are să se întâmple, de sigur, și cu despăgubirea regalilor foștilor iobagi, căci acesta este scopul predării despăgubirii lor în mâna primăriilor comunale.

Față de o astfel de nedreptățire, prin care foștilor iobagi — la noi în preponderanță Români — li-se pricinuesce o pagubă de apröpe 25 milioane fl., am așteptat să vedu pornindu-se vre-o mișcare din partea celor, ce în primul loc ar fi fostu ohiamași de-a-o face aceste, cum ar fi d. e. advocații etc.

Vedându însă, că nimenea n'are de gându a întreprinde pașii de lipsă în direcțiunea acăsta, și că pentru apărarea intereselor foștilor iobagi nu se face nimic, subscrișul pe cale privată am luat inițiativa pentru de a se întreprinde pașii necesari la locurile competente remonstrându și reclamându dreptul încălcătu, pentru ca astfel și foștii iobagi să-și capete competența mutilată de vitegitatea timpurilor.

Astfelu luându asupra-mi angajamentul de a interveni în acăsta afacere, rog pe töte acele comune, respective pe töti acei foști iobagi, să ured și moștenitorii ai lor, cari se simt neîndreptățiți, ca în timpul celu mai scurt să trimită la adresa mea în Sângeorgiu de Câmpia (p. u. Uzdi-Szt.-Péter, com. Clușului) plenipotențele subscrise în ordine, precum și 1 fl. de făcare plenipotență pentru acoperirea spelor. Într'o plenipotență se potă asocia foștii iobagi și din 2—3 comune. Plenipotențele trebuiesc subscrise în ordine cu 2 martori și, unde se pöte, a se impri și sigilulu comună, ori în lipsa acestuia, celü bisericescu; unde nu se pöte, potă rămäné și fără sigilü.

Cu stimă

Sângeorgiu de Câmpia, Aprilu 1892.

Ludovicu Simonu,
proprietaru.

Correspondența „Gaz. Trans.“

Pecica română, 6 (18) Aprilie 1892.

Onorată Redacțiune! Nu de multu s'a înființat corulü plugarilor dela noi, care ni-a indolcit inima cu cântările sale evlaviöse în biserică, și ne-o înveselit cu cântările și declamările sale, dându mai multe concerte, dintre cari unele förte reușite.

În anulü acesta vre-o câțiva măsTRI dela noi veniră la fericiita idee, să înființeze și dänși alü doilea corü, rugându erași pe bravulü agricultorü din Chiseten, Achimü Șumanü, să-i instrueze.

În ziua de Paști la vecernia, corulü acesta alü meseriașilorü ne-a surprinsü în modü förte plăcutü cu melodiösele cântări sfinte (la liturgiä a căntatü corulü plugarilorü); după finirea serviciului a fostü pe rëndü fericitätü de inteligenti și de cătră mulți dintre plugari, era mäsTRulü corului, Șumanü, a fostü de-aseenea fericitätü cu căldură pentru succesulü obținutü în scurtulü timpü de două săptămäni. În ziua a doua de Paști, corulü meseriașilorü a căntatü întręa liturgië, cu o precisiune, animositäte și tactü admirabilü.

Și acum on. Redacțiune! Să-și mai facä contrarii existenței nöste iluziunü nebune, de-a ne desnaționalisa, când chiar și clasa cea mai espusă dela noi, despre care credeau unii pesimisti, că e perdutä pentru tot-déuna pentru românismü, vine și se afirmă, prezentându-se lunei, că voiesc să existe ca clasä mijlocie a némului românescü, era nu ca cöda străinilorü.

Domni mäsTRI, constituindu-se în societate romänescä dovdescu, că suntü conșii, că aparținü rasei lätime, că suntü descendenți ai poporului, cu care Roma veche a cuceritü lumea întręgä, că sunt demni strănepoși ai marelorü umbre din istoria nösträ străbunä; în fine ei au doveditü, că suntü mändri a face parte din odrasla latinä dela Dunäre, care în timpulü mai recentü a pusä lumea în umire prin faptele sevërșite pe câmpulü de onöre. Înainte decü, frați meseriași romänü, căci viitorulü ne suride!

Așa ne place să vedemü clasa meseriașilorü, și la rëndulü lorü pe töte clasele, ce constituiescä poporulü nostru; să nisumü cu töții spre progresü și frumosü, să-i facemü fală și onöre, prin purtarea nösträ, némului românescü.

Romäne, ori și unde vei ajunge, dä-ți silințä de a te distinge în sfera ta de activitate, ca să faci onöre némului românescü și să se simtä ori cine mändru de-a te avea frate de sânge!

Teodorü Orga,
plugaru.

Amintiri din războiul austro-germanü

dela 1866 (Romänii din ostirea austriacă) de Gabriel Andreiași, fostü sub-locotenentü. Bucuresci, editura Tipogr Guttenberg, Joseph Göbl, Strada Dömei 23. Prețulü 1 Leu.

Estragemü ca probă din acăstä carte următorulü capitulü din Partea I intitulatü „Colonelulü baronü Ursü de Marginea“:

Eu personalü, numai 3 zile am avutü parte de colonelulü Ursü, ca comandatü. L'amü vëcutü de două ori în viețä, în anulü 1864 cu trei zile înainte de plecarea sa, trecendü la pensä, și odată în Bucuresci în anulü 1868, după câtü fmi aducü aminte. Ce voiu scrie despre elü suntü culese dela colegi, ce servirerä sub elü. Le dau și eu la luminä așa după cum mi-s'au împărșitü. Colonelulü Nescovits îmbolnävindu-se trece la pensä, er Baronulü Ursü, încă dela înființarea regimentului, majorü și comandantü de batalionü, avansandü repede la gradele de locotenentü-colonelü și colonelü, în urma meritelorü sale extraordinare pri mesce, după plecarea lui Nescovits, comanda regimentului. Densulü, este o persönä destulü de bine cunoscutä atätü ca omü privatü, câtü și ca militarü și faptele sale cuprindü o istorie întręgä. Condeilü meu e prea slabü a le desorie, fiindcă nu le cunoscü bine; më mărginescü der la förte puținü, la atätü, câtü am pututü culege dela camaradii mei de arme.

Regimentulü acesta, fiindü formatü din nou din diferite elemente, la începutü avea trebunțä de multe: mai întâin de töte, de bărați cu cunoscințä de carte, din cari să se recruteze cadrele în diferite grade inferioere și superioere și în urmă de alte lucruri de o altä ordine, der indispensabile unei trupe regulate: ca întemeierea disciplinei, înälțarea instrucțiunei și cultivarea spiritului de corpü în regimentü.

Colonelulü Ursü a posedatü rarele virtuți militare încätü elü, în scurtü timpü dela luarea comandei, a știutü să îndeplinescä töte lipsele din regimentü de natura celor arätate mai susü.

Încä dela luarea comandei, a începutü a-și recruta tineri cu cunoscințä de carte de pe unde i-a găsitü și astfel în scurtü timpü venirä în regimentü o mulțime de asemenea tineri, unii transferați din alte regimente, er alții intrați de-a dreptulü. Întemplantarea facü ca mai töți acești din nou veniți să fiä Romäni. Să înțelege der de sine, că töte gradele, câte în cursulü timpului devenirä vacante, se completarä din tinerii pe cari regimentulü îi avea în ființä. Aceștia fiindü, cum am disü, în majoritate Romäni, cu timpulü, regimentulü atätü în gradele inferioere câtü și superioere, căpätä o fisionomie mai romänescä. În tim-

pulü câtü regimentulü a statü sub comanda colonelului Ursü, fiä-care soldatü romanü se afla mändru, fericitü și se simțea, că valorează ceva. Oficierii străini erau mai omenoși și se purtau cuvinčiosü față cu Romänii. Nu se mai audeau dela ei vorbe batjocuriöre la adresa Romänilorü, cum se obicnuia mai înainte, mai ales din partea celor cari nu ne cunșeau limba. Soldații priveau în colonelulü Ursü pe bunulü lorü părinte, la care îndräsneau să se ducă acasă la elü și să-i supuie ori-ce plängere a lorü. Elü îi primea cu multä bunävoințä, și decä plängerea lorü era întemeiatä, le făcea imediatü dreptate, er decä se plängeau fără temeiü, îi pedepsä.

În regimentü se afla pe atunci unü numäru öre-care de ofierü, mai cu semă germani, cari priveau cu unü ochiü räu sporirea elementului românescü în gradele superioere. Ori-ce înaintare s'ar fi făcutü, ei o discutau, o analisau în töte detaliurile, decä ea s'a făcutü pe dreptü, säu decä a fostü făcutä cu öre-care pärtinire. Acăsta se întâmpla mai alesü atunci, când avansarea privea pe vr'unü Romänü. În înaintarea lorü, oica acăsta vedea tötdéuna o pärtinire la mijlocü, er când se înaintau de ai săi, atunci n'avea nimicü de obiectatü.

Astfelü der, ori-ce lucrare a colonelului Ursü fü pusä de acăstä clicä la cea mai asprä censurä. În capitulü ei se afla unü căpitanü, numitü Mayer, unü bărbatü altfelü instruitü, der care nu putea suferi pe Romäni și mai alesü să-i, vadä înaintandü la grade superioere. Elü vedea unü felü de pericolü în înaintarea elementului românescü în regimentü. Căpitanulü Mayer, fiindü în relațiunü intime cu generalulü de brigädä Baronulü Soulier, în a căruia brigädä se afla regimentulü nostru, ori-ce mișcare în regimentü o aducea la cunoscințä generalului, mai alesü decä ea se referea la avansări. Astăzi una, mäne alta, până când a umplutü capitulü generalului cu o mulțime de päri, töte cu concentrarea asupra unui punctü: că colonelulü Ursü protegözä și întäresce neamulü românescü în regimentü în așa gradü, că decä lucrurile ar merge totü așa de aici înainte ca până atunci, regimentulü cu timpulü ar deveni unü regimentü curatü daco-romanü. Două avansări, a sub-locotenentilorü Puiu și Märginenu la gradulü de locotenenti, a datü ocașiä susnumitei clici, ca să vadä aici unü actü de nedreptate, și etiä cum: în statulü ofierilorü pe vechime alcătuitü, la înființarea regimentului susü numiți sub-locotenenti se aflau trecutü în urma altor sub-locotenenti avansați la gradulü I de sub-locotenenti într'o di cu cei dintäiu deși densii er fi trebuitü să fiä trecutü înaintea celorl din urmă, fiindcă cei dintäiu doi se fă-

copila popei dela Folticeni Vechi nemängäiatä. Afără de acăsta, când më uitam în oglindä, barbä și mustețe ca'n palmä; și dörl le și pärleam eu într'o privire și le ungeam în totä sera cu säu amestecätü cu mucü de luminare și alunä arsä; der de giaba muncä. Ș'apoi intratü în asemenea școlä, mai numai barba și punga, bat'o pustia, te făcea să calcä a popä!

D'apoi lui Träsnea, sëraculü, ce-i pätea sufletulü cu gramatica! Odatä imi dise elü plinü de mähnire:

— Ștefänescule, (căci așa më numiam la Folticeni), astăzi nu mai mergemä la școlä, că nu sciu tabla, și vreau să învëțü pe mäne la gramaticä. Mä rogü ție, hai cu mine la câmpü spre Folticeni Vechi; vomü învëțä împreună câte unulü; ieu la gramaticä și tu cei-vrea; apoi mi-i asculta, să vedemü nu s'ar prinde și de capitulü meu ceva. Lasü că nici la celelalte nu prea potü învëțä, cu slova astä nouä care-a ieșitü; însă afurisita de gramaticä imi scöte perä albü, träsbito-ar fi s'o träsneascä! Parcä ai ce face cu densa la bisericä? Der decä se cere!... Am s'o iau și eu din capätü, și pöte cu tine, care ai trecutü

pe la părintele Duhu, să më potü desluși...

Fiindcă la Folticeni Vechi era ceva mängäiere pentru mine, mă potrivescü lui Träsnea și ne ducemü împreună. Și era unü gerü uscatü prin luna lui November și bâtea unü vintșorü supșire în ziua aceia, de-ți frigea obrazulü. Cum ajungemü la câmpü, Träsnea se tologesce pe-unü hatü și începe la gramatica din capätü, întrebarea și răspunsulü întâiu:

Întrebare. Ce este Gramatica romänä?
Răspunsü. Gramatica romänä este artea ce ne învëțä a vorbi și a scrie o limbä corectü.

Iar în altä editie:

— Gramatica este o învățäturä ce ne arätä modulü de a vorbi și de a scrie bine într'o limbä.

Astä-i astä; din ciaslov și psaltire, și acele bälmujițe räu ca vai de ele, să trecü la gramaticä, și încă ce gramaticä! nu ca aceste de acum, posderie de gramaticü; unele „raționate“ alte „desvolatate“ și ticsite de „complimente“ care, trebuie spusü fără complimentü, îți esplică..., până ce nu să mai înțelege nimica; adică, făcute anume pentru copii,

de se jocă cu dänsele, de ușöre ce suntü!... Însä ce folosü! peste Träsnea n'a datü asemenea norocü... să umble într'alesü... Elü, pécätosulü, uitați-vë, ce fel de gramaticä trebuia să învëțe: „arta, corectü într'o limbä; silabä numimü unü sunetü deplinü, simplü, säu compusü cu un din consune, sau și cu mai multe consune, care însä să se pronunțe cu o scötere de voce.“ Iar în altä editie: „Prin silabä înțelegemü rostitura unei pärti de cuvëntü ș. c. l.“

Ei, ei! deacum dregeți „vocea“ și descurcă-te, mäi Träsne, dacä poți. Er la a treia paginä îndatä la altä näsbutie:

Întrebare. Câte pärti are gramatica romänä?
Răspunsü. Gramatica romänä are patru pärti, care suntü:

1. Etimologia. 2. Sintaxa. 3. Ortografiä. și 4. Prosodia.

Întrebare. Ce ne învëțä fiecare din pärtile aceste?

Răspunsü. 1. Etimologia ne învëțä a cunöște pärtilü vorbei, adică analisulü gramaticalü.

2. Sintaxa ne învëțä a lega pärtile vorbei după firea limbii nöstre, adică sintesulü gramaticalü.

3. Ortografiä ne învëțä a scrie bine, adică după regulile gramaticiei.

4. Prosodia ne învëțä a acenta

silabele și a le rostü după firea cuvintelorü și scopulü celü avemü în vorbire.

Apoi: mi-ți-i ni-vi-li me-te-il-o, ne-ve-ile. Și alte isnöve häzöse ca aceste. Mai pune la socotälä că și Träsnea era înaintatü în vërșä, bucherü de frunte și timpü în felulü säu; că profesorulü, care și elü să mira cum a ajunsü profesorü, zicea: „Luăți de ici până ici,“ cum mi să pare că se mai face pe unele locuri și astăzi, și pöte că nu vetü aduce bănatü nici gramaticului, nici profesorului, nici lui Träsnea; oi întâmplärei, care a făcutü pe ömeni așa cum suntü: ori cușite de oțelü, ori de tinichea... Ș'apoi gânditü că Träsnea citea întrebarea și răspunsulü, fiecare pe rëndü, rarü și lämuritü, ca să se potä înțelege ceva?

— Nu așa necredinčiosilorü, ci iată cum: Ce este gramatica, romänä, este... ce este, este... este arata.... nu arata; artea.... artea.... ce.... ce.... ce ne învëțä, învëțä.... învëțä... ce ne învëțä; a vorbi... bi.... bi.... ce ne învëțä;... ce este, este... este arata, uite dracu! nu arata, artea ce ne învëțä... ce este, este..., și totü așa dondänindü förte repede, bälbäitü și fără picü de ougetare, până la „a scrie într'o limbä corectü“ rarü ajungea, sër-

conseră officeri mai nainte, ca cei din urmă. Colonelul Ursu, vădendă nedreptatea ce s'a făcută acestor doi officeri la arangierea lor în stat, când a venit rândul la avansarea sub-locotenentilor la gradul de locotenent în locurile vacante, n'a făcută altceva, decât un act de dreptate avansându pe aceștia la gradul de locotenent înaintea celorlalți colegi trecuți pe nedrept înaintea lor; der clica n'a ținută cont de această împregiurare; ea a luat ca punct de plecare statul cum se afla pe atunci în față, tipărită și împărțită la officerii regimentului. Cu el ducându-se la generalul Scudier, au putut să-i demonstreze, că la avansarea acestor doi officeri a fostă părtinire la mijloc.

Colonelul Ursu pe atunci lipsea dela regiment, aflându-se în concediu și generalul Scudier, profitându tocmai de lipsa sa, prin o relație intimă îl părește împăratului de toate câte i s'a adusă la cunoștință de căpitanul Mayer. Păra îndreptată contra colonelului Ursu a avută atăta credmânt înaintea Monarhului, încât, fără să se facă vr'o cercetare mai de aproape, odată numai vedem că colonelul Ursu, după ce fusese citat la Viena și primit în audiență de împărat, se trece la pensie. Densul întorcându se, a mai stată numai 3 zile la regiment, până ce a predată comanda locotenentului-colonel de la regiment. Plecarea sa a lăsată pe Români în cea mai mare înfrustare, iar pe adversarii nștrii într'o bucurie deosebită, fără însă a și-o manifesta între noi. Colonelul Ursu și după plecarea sa dela regiment a rămas neșters în inima fiecărui bun român. Toți căpi au servit sub el, îi păstrează o plăcută amintire. Elu pentru noi Români a fostă unul din cei mai mari bărbați: întâiu ca Românu, că nu și-a uitată nici odată nșmul și ală douilea, ca unul dintre cei mai meritoși militari. Fiindă că se află în viață, D-zeu să-i prelungească zilele încă mulți ani de aici înainte.

Incheandă acestă articolu nu potă trece cu vederea fără a nu vorbi și de ună casă tragică, care stă ore-ouă în legătură cu afacerea trecerii la pensie a multă valorosului colonel Ursu. Unul dintre cei mai însemnați membri ai clicii, sub-locotenentul Pechini, un officer alt felu instruit, der cu viciuri, n'a mai așteptat să dea ochi cu colonelul Ursu, ci cum a aflat, că locotenentul Câmpianu a descoperit totu, ce clica urdise în absența colonelului Ursu dela regiment, și-a curmată singură zilele, tându-și vinele gătului cu un briei. Prin această și-a dată el singură pedepă cea mai mare ce-și potă cine-va închipui.

Bibliotecile populare.

Bibliotecile populare, cari acum stau la dispoziția tuturor claselor societății omenesci, au aflată în jumătatea din urmă a acestui secol o respândire atăt de mare, încâtă astăzi, pe lângă școlile populare și pe lângă diaristică, formeză un element principal al culturii moderne omenesci. Astfel de institut se află în mai multe cetăți europene încă în veacul al 16 lea. Interesul popularului însă era în timpul acela atăt de neînsemnat, ér sumele destinate pentru acestea atăt de mici, în câtă aceste institutii se desființară. În veacul trecută a înființat în Anglia Ramsay mai multe bibliotec de lectură și în chipul acesta ómenii puteau pe banii puțini, să-și procure cărți de cetit. Pe la anii 50 se înființară în Anglia apoi mai multe bibliotec comunale.

În anul 1852 își înființară orașele englese Manchester și Liverpool bibliotec proprii. La finea anului 1860 aveau aceste oraș câte 100,000 tomuri în bibliotecile lor.

În anul 1883 avea Anglia o sută de asemenea institutii. Der biblioteca din Manchester le-a întrecut pe toate, multămită genialului ei organizator. C. W. Sutton. Biblioteca populară a acestui oraș numără: 200,000 volumuri și 1,560,000 folosiri pe an. Acestă măreț institut în fiecare Duminecă e cercetată de 6000 cetitori. În cursul unui an cerceteză acesta bibliotecă peste 300,000 cetitori de Duminecă. În loc să bea rachi și să jòce cărți în cârciumă, locitorii acestui oraș în mare parte cerceteză biblioteca, prin urmare nșușțele și bună starea poporațiunii de aici s'a ridicat în mod însemnat.

Multe alte oraș se silesc să imiteze orașul Manchester; 40 de oraș arată anual 100,000 până la 800,000 folosiri de cărți. În sumă rotundă arată 30 de oraș mari ale Angliei (la 5 milioane locuitori) cam 10 milioane folosiri de cărți de cetire, o tréptă de cultură, care merită totu respectul.

Anglia și America ocupă locul întâiu, celelalte state culturale se nșuesc și ele în această direcțiune. În Paris s'a începută mișcarea pe la 1860; în 1890 erau deja 80 de bibliotec comunale cu 2 milioane de folosiri de cărți. În Boston (America nordică) s'a înființată o bibliotecă prin contribuiri benevole, cu suma de 360,000 dolari. Astăzi numără această bibliotecă peste 1/2 milion de tomuri. În această bibliotecă e un personal de serviciu de 140 persoane. Numai biblioteca din Londra are un personal mai mare. Comunicațiune cu publicul se face în bibliotecile americane prin femeii. Nșce băeți aduc și duc cărțile.

Salele stau deschise dela 9 óre dimineța până la 9 óre séra. Fiecare om potă ceti. Cu deosebire séra suntă salele pline. Atunci vin ómenii din toate părțile, bărbați și femei, lucrători, industriași, servitori și copii se înbulzesc prin salele de cetire. Cu totă mulțimea cea mare însă, domnesce liniște și regulă.

În fiecare an se înmulțesc numărul cărților din aceste bibliotec. Muzeul britanic din Londra, Bibliothèque Nationale din Paris și biblioteca congresului din Washington se înmulțesc în fiecare an cu câte 50,000 până în 90,000 tomuri; — 50,000 de tomuri, puse una lângă alta, formeză un șir de 1 kilometru. Crescerea acesta anuală ar da într'un secol 5 milioane de tomuri, un șir pe care un călător ar trebui să merră trei zile.

Biblioteca populară din New-York are un buget de 50,000 dolari, totă asemenea și alte bibliotec din statele cultivate.

Prin astfelu de bibliotec se potă cu succes promova cultivarea unui popor, și acela popor, care are mai multe bibliotec populare, merită laudă și respect și viitorul său va fi strălucit.

De aceea și noi Români să ne încordăm toate puterile noastre atât fizice, cât și materiale, pentru ca să putem oferi poporului nostru cărți folositoare, din cari să-și hrănescă sufletul și să potă pași cu atât mai sigur spre ținta dorințelor și aspirațiilor sale.

Literatură.

A apărut:

Șeđotoarea, revistă pentru literatură și tradițiunile populare, Nr. 2. An. I Director: A. Gorovei. Cuprinsul: Obiceiu la luatul miresei. — De cale primăvără. — Colacii. — Obiceiu la morți. — Cucii. — Cantece adunate. — Superstii. — Povestea Babei. — Medicină populară. — Descantece. — De ce nu lucră femeile Vinerea. — Cimilituri. Abonamentul 5 lei pe an. Un număr 50 bani, Fălcieni (România).

Telegramele „Gaz. Trans.“

(Serviciul biuoului de cor. din Pesta.)

Budapesta 23 Aprilie. — Ministeriul de finance a provocat pe toate caselle comunelor orașenesci, precum și pe institutelle de credit, pe reuniunile de întreprinderi comerciale etc. ca să stabiliscă în 28 Aprilie n. c. după încheierea cassei, florinii de argint de 2 și 1, precum și bucașile de 1/4 dintr'unu florin, după monedă și valórea lor, ér rezultatul să-lu împărtaşescă ministeriului, pentru ca

să se potă constata cantitatea banilor în valórea de argint.

Starea sănătății ministrului de comunicațiune Baross s'a agravat.

Viena 23 Aprilie. — Reprezentanții băncii austro-ungare, întru niți în conferență, s'au înțeles în privința schimbării statutelor băncii. Căstigul agiului băncii este de 14 milioane, care se va alătura la fondul de rezervă.

Berlin 23 Aprilie. — În viitórea sesiune a Reichstagului va veni proiectul de lege privitor la espozițiunea universală din Berlin.

Paris 23 Aprilie. — Astăzi au fost arestați aici 45 anarhiști, 13 anarhiști au fugit în Saint-Etienne, 30 în Dijon, 5 în Amiens, ér 10 au fost arestați în Saint- Quentin.

Roma 23 Aprilie. — Regele a primită dimisiunea ministrului de finance Colombo, ér cu conducerea interimară a acestui ministeriu a fostă însărcinată ministrul tesaurului Luzzatti.

Beția.

(Fine.)

Alte urmări rele de ale beției mai suntă bólele, cele ce timpesc mintea și strică sănătatea, cele ce scurtază viața omului.

Holercă adecă fără venin înțina, în ziua de ați nu-i. Acum veninul, ce-i în holercă, adecă alcoolul, le învenineză celor beți mai întâiu trupul, și apoi mintea. Mintea li-se întuneacă și încep a se prosti, vădendă cu ochii, și în urmă ori că se facă hăbuc de cap, ori că nebunesc cu totul. Ba đice, că o sémă se protestă de holercă așa de tare, de-și uită chiar și numele.

Intr'adeveru, beției își uită numele; ei uită, că se numesc creștini și-sú ómenii făcuți după chipul și asemnarea lui Dumneđeu. Omul, đic, îi făcută după chipul și asemnarea lui Dumneđeu; der — aferim de chip, decă-lu veđi pe cel bat, cum umblă mătăhăind când într'o parte pe drum, când într'alta; aferim de asemnare, decă-lu veđi tăvălindu-se pe sub mesele și laițele cășmelor jidovesci, séu decă îl veđi, cum se scólă dintr'un șanț, plin de glod, cu perul sburlit și cu bale la gură, chiar ca un căne turbat. Oare cu cine sémă elu atunci? Oare mai este altă făptură pe pământ, cu care l'ai pută asemna? Elu atunci e mai urit, decât dobitoacul cel mai mărșav, care încă nu mănăcă, nici nu bé mai mult, decum îi trebuie.

manul! Și după ce turba de cap hăt bine, mă striga să-lu ascultă, că știe. Luam eu cartea din mâna lui și-lu întrebam: Ce este gramatica, mēi Trásnea? iar elu închiđendă ochii răspundea iute, iute și mornăit, cum ceru calicii la pod:

— Ce este gramatica română, este... ce este, este... și celelalte după obicei schimonosindă cuvintele și îndrugându-le fără nici o noimă, de-ți venea să-i plângi de milă!

— Nu așa mēi Trásnea.

— Dar cum?

— Nu mai đice română, și spune numai răspunsul; ce ai cu întrebarea? Și se și opinea elu într'o privire să răspundă bine, dar degeaba; să incurca și mai réu, începea a ofta și-i venea să-și spargă capul.

— Mai lasă-mé oleacă, đicea elu necăjit; și când te oi striga să vi-i ér să mă ascultă; și de noi ști nici atunci, apoi dracul să mă ia! Dă; gramatioa, se đicem că n'o înțeleg și s'o lăsam la o parte; arta, asemine; corectă, tiji. D'apoi „română“, este..., ce... ne învață a vorbi și a scrie bine într'o limbă, parcă-s cuvinte românești; ce naiba! Numai și aci

trebuie să fiă ceva!... „a vorbi și a scrie bine într'o limbă“ îndrăcită lucru! Cum „să scrii într'o limbă?...“ Póte cu limba; mai scii peccatul? Pe semne că noi, cum s'ar prinde, las'oa de scrisu, talpa găște; dar apoi și de vorbită, peccatele nștre, se vede că vorbim pogan și réu de tot; nu romănesce ci țărănesce... Dómne, Dómne! învătă mai trebuie să fie și acela care face gramatic! Inș și'n gramatică stau și eu și ved, că masa totă masă, casa totă casă și bou totă bou să đice, cum le sciu eu dela mama. Póte celelalte bizdăgăni; „rostitură, arta, corectă, pronunțe, analisisul, sintesul, prosodia, ortografia, sintaxa, etimologia, concrete, abstracte, conjunctive: mi, și, i, ni, vi li, me, te, il, o, ne, ve, i, le“ și altele de séma acestora să fie mai romănesce... și noi, prostimea, habar n'avem de densesle! Noroc mare, că nu ne pune să le cântăm, c'ar fi și mai réu de capul nostru cel hodorogit! De câtă țaran, mai bine să mori! Hai, du te ștăfănescule, că m'apu de învătă!...

(Va urma.)

Cantece populare.

Auđite dela Nicolau Gabor, soldat în reg. II de inf. cântate în Zibertă lângă Cohalmu.

Vai mândruță, dragi ne-avem
Ni am lua nu ne putem,
Ni-am lăsa, prea dragi ne-avem.
Der d'o hi să ne iubim
Dăm mâna să ne tocmim,
Și de-o hi să ne lăsam
Dă-mi mâna să ne iertăm.

Dragă mi a fostă dragostea
Din copilăria mea,
N'am avut parte de ea,
Mă duceam din delu la vale
Să pun dragostea la cale,
Că dragostea-i lucru mare,
Nu-mi dă pace la mănecare,
Nici odihnă la culcare.

Mândro din ulița lungă
Șapte bóle să te-ajungă,
Șapte boli, șapte lingori,
Și-o păreche de friguri.
Când și-o fi mândro mai bine
Șapte doftori lângă tine,
Șapte să te doftorescă,
Șapte să te lecuiescă,

Șapte sute bani în pungă
La doftori să nu-ți ajungă,
Șapte boi ca fluturii
Să ți mănec doftorii.

Bade de și-oiu hi fostă dragă
Rupeți o fôie de fragă,
Și-o sădesce lâng'o salca,
Când o cresce ca salca
Să te iubesc cu alta
Când și-i lua una ca mine
Dumneđu să-ți dea multă bine
De și-i lua una frumoșă
Cađ-ți carnea de pe óse

Mai badița cu calu suru
Te-ăș blăstema nu m'nduru,
Te-ăș badiți cu calu șargu
Te-ăș blăstema și-mi ești dragu,
Da eu totu te-oiu blăstema
De-i ajunge bade așa:
Să te bată Dumneđu
Unde-o hi locul mai réu
Calul tău să poticnescă,
Pe tine să te trântescă,
Mâna stângă să și-o frângă
A diréptă
S'o scrițescă;
S'apuă friulă cu dinți,

Și cum e cu trupul, cu sănătatea celui bețiv? Bețivul nu se simțese niciodată teféru. El n'are gust la mâncare, pentru-că coșul îi e ars de holeroa; și are totdeauna durere de cap; își mai pierde apoi vederea și auzul, începe a tremura la mâini și la picioare, se schimbă la față; capătă în urmă felurite bóle, carî îi curmă viața fără de timp. Beția:

„din mulți ómenî tari, frumoși
„face bolnavi uricioși.

Unii mai mor, cum se dice, veți Dómne, de mórte bună, alții însă își facú séma, fiă, că se aruncă'n focú ori în apă, fiă, că se spénderă. — Éta la ce capétú ajungú cei bețivi! Va să dică, cum li-a fostú viața, așa li-a fostú și mórtea.

Bólele, ce 'i-se tragú omului din beția, suntú felú de felú. Intre acele să vé arétú bóla, de care pátimesce mai cu séma poporulú nostru, este adecă bóla de sânge, séu oum îi dicú, „de celú pe ritú.“ Chiar de aceea, că acéstă bóla e înrădicinată mai cu séma între țéranii nóștri, trebuie să dicú, că ea-i o urmare a beției!

Acéstă bóla grea și spurcată e adecă urmarea desfrénarilorú. Și óre când se facú mai multe desfrénări, de nu în beția? Holerca așítá pofta trupului și omul batú nu mai alege, cu cine și-o împacá, și așa se umple de bóla de sânge.

Acéstă bóla blăstémata trece apoi dela pánință la copii și pustiesce amarú; de aceea nicú nu se póte înmulți poporulú nostru. Uitați vé numai la copiii celorú bețivi, cátu-sú de slăbuți și prizăriți, abia li-se mai tinú ósele în pele. Da, din pricina bólei acesteia nu se mai înmulțesce poporulú nostru ca alte popóre. Bunáorá Jidani, ei se înmulțesú din di în di fórté tare și-i plină țéra de dénșii, ei isú cáta frunđa și érbá, și isú domni în țérá. Și ce credeți, cum de se înmulțesú ei, pe óand ai nóștri scadú și se stingú? Jidani se înmulțesú, pentru-că nu béu ca țéranii nóștri. Jidanú bétú cam greu ai vedé; între o miá póte-i unulú, cá-i bețivú, pe óand la ai nóștri e tréba cu totulú întórsa, între o miá póte-i numai unulú, cá nu-i bețiu.

Intre urmările cele rele ale beției vé mai spunú, că-sú vorbele urite și batjocuritóre, sudalmele, bátaile și alte multe fapte nerușinate.

Beția ílú duce pe omú la cea mai mare nerușinare; din gura celui batú nu mai auđi cuvéntú de Dómne-ajută, ci numai blăstémú, sudalmá, hulá, chiotú, sfadá; gura lui e ca unú cuptorú de focú, elú cu vorbele lui îi arde pe toți.

Omulú batú n'are rușine, elú își sudue páninții, prietini, sântii, crucea și

chiar și pe Dumneđu. Și apoi pe cátu de necinstite îi sunt vorbele, pe atât de necinstite îi sunt și faptele. Omulú batú stá numai de sfadá și de bátaia; elú e gata să-i dea ori și cui cu parulú în capú. Pentru-că omulú batú n'are minte, n'are nicú rușine de ómenî și nicú frică de Dumneđu, elú nu se teme de nicú o lege și nicú nu ougetá, ce urmări rele potú avé faptele lui cele blăstémate. Apoi sciți cu toții, cá unde nu-i rușine și frică, acolo își ridicá capulú peccatulú; unde nu-i lege, acolo-i fárádelege. De aceea se și facú cele mai multe fárádelegi în beția.

Omulú bețivú nu scie, ce-i biserica și rénduelile ei. De aceea elú nicú nu se mai trage la biserica. Scimú cu toții, cá dobitoculú, unde-i deprinsú să bée, acolo trage. Așa-i și cu celú bețivú, elú se trage la crâșmá, cáci acolo-i place mai bine, elú fuge de biserica ca și draculú de támâia. Décă trecú pe lângá o crâșmá, apoi ea-i plină totdeuna, de-i di de réndú, ori di de sérbátóre. Ómenii foiescú într'insa ca furnicele în mușinoiu, ei sugú la holercá ca muscele la miere. Dérá de intri într'o Duminecă séu sérbátóre în biserica, apoi o affi ca și deșartá. Mulți nu mai vinú la biserica cu anii. Ei se duocú la altá biserica, se duocú la crâșmá, cáci și acolo au unú preotú — jidanulú, care le cuvéntézá lucruri diavolesci, au și icóne, la carî se închiná — șiপুরile cele înpestrițite cu holercá, și dupá ce au trasú vr'o câteva paharé, numai să veđi, cum se închiná la șipur, ca și la celú necuratú; dau din capú totú înainte și 'napoi, ba mai batú încă și mátane fárá voiá. Și pe cánd creștinulú adevératú umblá la biserica și grijesce de sufletú, împártășindu-se cu trupulú și sângele Domnului nostru Isusú Christosú, bețivulú umblá la crâșmá și se împártășesce cu trupulú și sângele dracului, — cu holercá.

Și cum e cu liniscea casnicá la cei bețivi? Casa lorú e iadulú pe pámentú. Omulú batú, cum intrá pe usá, se și incaerá de femeia și de copii, elú dá într'insii, cu ce îi vine în mână; sparge ólele din cotruță și strachinele din bldarú și nu-i vine la socotéla ba una, ba alta; mai degrabá le poți intra în voiá la o miá de ómeni treji, decâtú numai unui batú. În urmă, dupá ce și-a destoiatú inima cea blăstémata asupra casnicilorú și asupra vaselorú din casá, cade sub o lăitá și adórme, dér numai pentru ca sculându-se, să se duocá éráși la crâșmá.

Când îi bețivú bárbatulú, e destulá trebá; dér décă se apucá și femeia la bétú, apoi e vai și amarú de casa aceea;

femeia bețivá întrece în réutate chiar talpa iadului! Bárbatulú bețivú duce la crâșmá, cum amú dice, cu cáșulú, dérá femeia bețivá chiar cu saculú.

Ei bine, și-ar dice cineva, cá tóte de cáte am vorbitú astáđi, nu se petrecú în satulú nostru? Óre nu le vedeți voi însi-vé cu ochii vóștri? Décă-i așa, apoi n'am dreptú să dicú óre, cá tóte mergú spre réu, ca și când ar avé sé se apropiá capétulú lumii? Póte sé fiá bine, décă-i veđi pe țéranii nóștri, cum își perdú pámentulú, ce ílú mai au, și sérácescú di de di mai tare? décă-i veđi cum umple cele închisori și criminaluri? décă-i veđi, cum își pierdú mintea și sănătatea și morú cu dițele în mână, și, în locú sé se înmulțesú, se totú stângú? Oare nu-i vremea de apoi, décă țéranii nóștri párásesú biserica, casa lui Dumneđu, unde arú puté învétá cáte ceva de folosú, și se ducú mai alesú acolo, unde-i cuibulú tuturorú relelorú — la crâșmá?

Și vedeți, dragilorú mei, cá pricina tuturorú relelorú, ce vi-le-am spusú, îi numai beția. Aforisita de holercá, aceea vé stricá pe voi; și décă va merge tréba totú așa de-a róta, décă nu vé veđi bága în capú, în locú de holercá, multá minte, și décă nu veđi asculta de povețele mele, apoi n'aveți sé o mai duceți multú.

Nu, dragilorú mei, așa nu veđi duce-o multú, décă veđi sta numai în beția. Ca mâne au sé vé impresure străinii și mai tare și dupá ce își vorú pune cáncele pe voi, nu veđi mai scápa. Cu totú dreptulú potú dice, cá holerca e veninulú acela, care a adusú atâtea nevoi și surințe pe capulú poporului nostru, și mai cu séma de aceea, pentru-cá-lú despóie pe țéranú de pámentú și de vatrá.

Ce-i țéranulú adecă fárá pámentú? E frunđa pe apă. Holerca are sé vé facá pe voi, poporulú báștinașú, décă nu vé veđi lása de dénșea de cu bunú timpú, robii robilorú în țérá! Și atuncú va fi vai și amarú! Atuncú nu sciu, deú, de nu va fi plánsú și scárșuirea dintilorú chiar aici pe pámentú! Voi și stați acumá de-asupra prăpastiei, încă unú pasú și sunteți perduți pentru veciá.

Intórceti-vé însă și puneți gândú la Dumneđu, ca sé nu mai umblați la crâșmá. Feriți-vé de holercá ca de focú, ferți-vé de peccatulú beției, care vé aduce atâtea rele! Ferți-vé sé nu cădeți la amarú și nécazá, séu în mână de Jidanú, ori în mână de altú némú. *Aminú!* („Candela.“)

Adrianú Bocca,

vicarú parohialú în Capulú-Cámpului.

HIGIENA.

Băile de picioare.

Băile de picioare suntú de celú mai mare folosú, nu numai pentru curățirea trupului, ci și pentru sănătate. Cu tóte acestea suntú ómenî, carî nu-și spalá picioarele cu séptémánile, ba chiar cu lunile; și asta nu din causá cá n'ar puté, ci singurú numai din prósta obiceiuință de a considera curățirea trupului ca unú lucru de prisosú, ori póte chiar de lucșú. Vomú aminti aici câteva însușiri ale băilorú de picioare, pentru ca sé se vadá, de ce mare folosú suntú ele și cátu de greu peccátuesú în contra sântății lorú aceia, carî negligézá de a-și spalá picioarele regulatú, décă nu mai multú, dér celú puținú odatá în fiá-care séptémáná.

Băile de picioare potú sé fiá reci, ori calde. Cele reci se facú stándú cu picioarele în apă rece în decursú de 1—3 minute. Ele nu suntú potrivite atátú pentru curățirea picioarelorú, cátu mai multú pentru de-a înviora și a întári; de aceea se și recomandá mai alesú ómenilorú dela sate, când dupá

dițele de muncá oboșitóre nu potú dormi peste nópte. Aceste băi taie oboséla și producú liniște și somnú.

Cele mai bune pentru curățire suntú însă báile calde. Acestea se potú lua în diferite chipuri. Pentru ómenii sântóși suntú de ajunsú și numai báile de apă curată încáldítá; ca medicamentú însă și ca mijlocú întâritorú, „Lumea ilustrată“ din Bucuresci recomandá baia de florí de fénú și baia de paie de ovesú.

Baia de florí de fénú se prepará așa, cá se opáresce o grámájorá micá (3—5 punni) de florí de fénú cu apă ferbinte, se acopere vasulú și se lasá acéstá amestecáturá până când scade cáldura ei la 25—30° R. Sub florí de fénú suntú a se înțelege aici nu numai florile, ci și foile, séménța ce cade din fénú, ba chiar și fénulú însu-și. Nu hotáresce nimicú, apoi, décă florile de fénú rémánú și ele în baia de picioare, ori se scotú afará; de obiceiú însă, pentru economiá de timpú, se lasé tóte la unú locú.

Aceste băi de picioare facú servicii bune la picioare bolnave, la asudári de picioare, la ránii deschise, la striviri de totú felilú (prin cádere, lovire etc), la bube, podagrá, incarnația, putređime între degete, rániri și rosáturi de cisme strimte, etc. În genere, amintita revistá recomandá aceste băi ca escelente mijlóce de vindecare pentru tóte acele picioare, ale cărorú sucuri suntú mai multú bolnave și predispose spre putređire, decâtú próspete și sântóse. Se dice, cá unui domnú, care suferia de podagrá și țipa de dureri, o astfelú de bae de picioare, urmatá de înfășurarea picioarelorú în cárpe ínmuiate în zamá de acéstá, dupá o jumétate de órá îi potoli durerile teribile, ce avea.

Baia de picioare de paie de ovesú este pentru unele casuri încă și mai bună ca cea dintáiu. „Lumea ilustrată“ spune, cá aceste băi suntú neîntrecute când e vorba de resolvarea óre-cărorú asperității la picioare. Ele vindecá ochiurile de gáiná séu bátăturile, incarnația unghiilorú, nodurile, ce se formézá din cauza podagrei, a reumatismelorú, putređirea unghiilorú, arsurile etc. Chiar și ránii deschise, din carí ese puroiu, potú sé fiá tratate cu acéstá baia de picioare.

Se aduce ca exemplu pátania unui domnú, care-și táiase bátăturile și în urma acéstá 'i se umflárá degetele și cápétá o raná, care fácea sé se bánuească o otrávire a sângelui. Cáte trei băi de picioare de paie de ovesú pe di și oblojelí până peste glesne, ínmuiate într'o asemenea zamá, vindecá piciorulú în trei dițele.

Prepararea acestorú băi este de asemenea fórté simplá: se ferbú adecă într'o cáldare paie de ovesú ca vre-o jumétate de órá și apoi se lasé, ca temperatura sé scáđá la 25—26 grade Réaumur. În zamá acéstá se tinú picioarele 20—30 minute.

E de ínsemnatú, cá mare parte dintre bólele ínsirate mai susú nicú nu se ívescú, décă omulú își spalá picioarele regulatú în fiácare séptémáná. De-aci este destulú de evidentú marele folosú alú báilorú de picioare și ori care dintre speciile de băi calde, arátate aci, se recomandá nu numai pentru ómenii bolnavi, ci și pentru cei sântóși.

Mai suntú apoi unú felú de băi calde, preparate din apă caldá (de 25—26° R), în care se pune o mână de sare și de doué-ori atáta cenușá de lemú. Dupá ce acestea

Sé mání calu ca muții,
Sé te-aducá Dumneđu
Pe la bordeiașulú meu,
Sé te miluescú și eu
C'o cojuță de mălaiu
Uscatá de noué ai,
C'o scáfuță de tárițe
Pe de-asupra cárbunași
Sé veđi ce iubescú și lași.

Vai mândro te-ási blăstéma,
De te-o ajunge mândro așa:
Sé te bátá Dumneđu,
Sé šeđi trei dițele pe pragú
Cu așa băgatá-n acú,
Și de'npunsú sé nu poți pune
Până nu 'i-o vine-a plânge.
Nicú atuncú sé nu poți pune
Până nu 'i-i numéra
Tótá érbá din trei-luncú
Și péru de pe trei junci.

Codrúle frunđa măruntá,
Pásérile'n tine cántá
Tóte mândrele le-ascultá,
Numai mândruța mea
Nu-și ascultá pasérea
Cum îi cántá patima,
Patima ei din fetie
Și-a badei din feciorie.

Când plecaiu dupá muiere
Am fostú orbú, fárá vedere,
Și-o luaiú făr' de plăcere
Și n'avea nicú o avere;
Când mergeamú la ea anume,
Luam urita din lume.
Pentru cine sé-mí dau dare
Pent'r'o strimbá de schinare
Sé-mí dau dare și ghirișú*)
Sé mé uitú la ea boldișú.
Harnicá-i nevasta mea
Harnicá-i dracu s'o ia
Ca'ntr'o luná tórcé-o láná
Și mánó'unú sacú de fáiná
Și-o pustie**) de slániná
Veneamú séra dela sapá
Ostenitú și plinú de apă
Și tónța sedea pe vétrá
Cu casa nemáturatá
Cu capu neleașiatú.
Punea leșia la focú
Până leșia hierbia
Unú carú de lemne ardea,
Leșia numai hierbea
Și altu focu-i fácea.

Macovișténulú.

*) ghirișú=pedépsá.

**) pustia de sláininá=cantitate mare, multá sláininá.

mestecă bine, se ia baia de picioare, care trebuie să țină 12—15 minute. Băile astfelii preparate se recomandă persoanelor slabe, anemice, nervoase, foarte tinere, ori foarte bătrâne, în special înseși pentru femei. Ele atrag sângerile spre picioare și au un efect calmant, de aceea se pot întrebuința cu folos în contra turburărilor în circulația, congestiunilor, durerilor de cap și de gât, cărceilor etc.

Vindecarea turbării după manifestarea ei.

Facultatea de medicină din Bologna, care este prima cu care se onorează Italia și căreia soiiuța îi datorează multe descoperiri însemnate, a raportat, după cum se spune, un nou triumf. Profesorul Murri, care este învățatul cel mai distins dela această facultate, ar fi descoperit mijlocul d'a lecuiri turbarea chiar după ce s'a manifestat. Se știe, că metoda lui Pasteur nu este eficace de cât în casurile când ea poate fi aplicată înainte, ca turbarea să se manifeste. Injecțiile se practică în timpul incubatiunii și nu pot avea altă efect de cât d'a preveni răul și d'a împiedeca dezvoltarea germenilor introduși în organism prin mușcătură. Cu toate acestea, se întâmplă foarte des, când injecțiunile nu sunt practicate decât prea târziu după accident, sau când virusul este de o putere excepțională și când pacientul se găsește în condiții particulare de cultură, că răul își urmărește cursul și că turbarea se declară cu toate simptomele alarmătoare, ce o însoțesc. Acest lucru s'a întâmplat la clinica dela Bologna unde un individ, care fusese mușcat de un câneturbat și care fusese supus la cura preventivă a lui Pasteur, a încercat gradat toate simptomele turbării paralizice, care atacă mai întâi picioarele și apoi cõpsele.

D. Murri a procedat atunci la injecții interveninose de virus rabic și toate simptomele morbide au dispărut. Individul mușcat este astăzi cu desăvârșire vindecat. Metoda injecțiilor interveninose a fost inventată de profesorul Banelli, dela Roma, care obține rezultate minunate în casurile de friguri perniciose. Se știe, că frigurile perniciose la Roma, au specialitatea de-a răpi în câte-va ceasuri pe bolnav. Injecțiunea de chinină în țesăturile de sub piele era neputincioasă în cea mai mare parte de cazuri. D. Banelli avu ideea de injecta directă chinina în vine, și mulțumită acestei metode, frigurile perniciose sunt astăzi mai puțin periculoase, ca mai înainte. D. Murri, care e un elev al lui Banelli, a aplicat metoda cu virus rabic și prima încercare i-a reușit pe deplin. Trebuie însă să așteptăm încercările definitive, cari ne vor spune dacă e vorba de o adevărată cură științifică sau numai de o iluziune analogă celei cu care d-rul Koch a legănat un moment lumea medicală și populațiunea tuberculosă din lumea întreagă.

MULTE ȘI DE TOATE.

Ce este o sócra? Sócra este un conflict internațional. — Dacă omul e coróna creaturilor, atunci sócra e cruce pe această corónă. — Sócra, în cel mai bun caz, este un diavol, căruia poți să i mulțimesci, că ți-a dat un ânger. — Pe cerul fericii familiare, sócra este un nor viforos veșnic amenințator cu pericula. — Amorul este apetitul inimii, sócra este sgârceil stomacului.

Motivare copilărescă. Medicul: Crede-ți-mă, dõmna mea, că copiii preasfâtoși nu prea rămân în viață. Ionici: (auzându vorbele medicului):

Mânuca dragă, ce bine-i cum ție d-lă doctor; atunci eu n'am să mai mergă niciodată la școlă.

In grajd. Contesa B. vizitează o moșă dela țeră. Ea e însoțită de veterinarul (medicul de vite) despre care se știe, că e om foarte curtenitor. Intrându în grajdul cailor el ție: Mă rog, venerabilă dõmnă, iertați decât dobitocele aceste sunt atât de necresute, încât nu se întorc cu fața către Măria-Ta; de sigur ele nu pot cuprinde cu mintea onõrea, ce le faceți.

Copilul modern. Streinul: A cui fetiță ești tu, dragă? Cornelia: Fetia tatei. Streinul: De ce nu a mamei? Cornelia: Fiindcă judecătorii așa au judecat, ca să fiu a tatei!

Sfat. Fata vèrstnică: Mă rog un cupu, unde nu se fumază, nu se discută și unde călătorii nu umblă în cõce și 'n colo, ca nesoc sveturati. Sunt, obosită, am lipsă de distracție și de liniștea gândirii.

Conducătorul: Mă rog, astfel de cupu nu avem, decât doriți să aveți liniște, Vă sfătuesc să poștiți în vagonul acesta (arătându-i un vagon pentru vite) unde cred, că o să puteți medita neconturbat.

De ale bețivilor. Un bețiv, venea pe uliță clătânându-se pe picioare în stânga și în dreapta. Deodată se isbește într'un om, care venea spre el. „Ho, mă! nu mă vezi că te bagi în mine? — „Se fiă, cu ertare, d-le, d'eu vedu că sunteți doi iuși și voiam să trec printre voi!“

Cel mai mare pod din lume. Cel mai mare pod din lume este „podul leilor“ de peste riul Sangang din China. El are o lungime de 9 kilometri și jumătate. Acest pod are 300 de arcade mari, sprijinite de o mulțime de stâlpi, cari stau în apă. La fiecare cap al podului se află câte doi lei mari de marmură. Podul acesta a fost construit din ordinul împăratului Chinei Ki ling king, care a domnit pe la sfârșitul veacului trecut.

Calendarul săptămânii are 30 zile. Table with columns for calendar types (Gregorian, Julian) and dates for various months (April, May, June).

Cursul la bursa din Viena din 22 Aprilie a. c. 1892. Table listing financial data such as gold price (109.80), silver price (100.60), and various exchange rates.

Table listing various goods and their prices, including oil (92.85), rural goods (93.65), and other commodities.

Bursa din Bucuresci din 20 Aprilie n.

Table of stock market values from Bucharest, listing items like Romanian perpetual bonds (98.3/4), various bank shares, and other securities.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 20 Apr. n. 1892.

Table of commodity prices from Budapest, listing items like grain (80), oil (8.60), and other goods with their respective prices.

Cursul pieței Brașov

Table of market prices from Brașov, listing items like Romanian goods (9.43), silver (9.40), and other local products.

Advertisement for 'GAZETA TRANSILVANIEI' subscription, including details on rates for Austro-Ungary and Romania, and contact information for the administration.

Prețurile cerealelor din piața Brșavov. din 22 Aprilie 1892.

Table of grain prices from Brașov, listing items like wheat (7.60), barley (6.80), and other cereals.

Domnii abonenti, cărora li-a expirat abonamentul cu 31 Martie v. c., sunt rugati a și-lu renoi, trimițendu prețul fixat în fruntea foii, pentru ca expediarea diarului să nu sufere întrerupere. Asemenea îi rugăm, ca pentru înlesnirea înregistrării, să binevoiescă a însemna și numărul fâșiei sub care au primită foia până acum.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu. Redactor responsabil: Gregoriu Malor.

(Cu cea mai deplină încredere) se poate întrebuința un medicament de casă în contra bólelor de stomach, când sute de scrisori de mulțumire dovedesc efectul escelent. — „Balsamul de viață (Lebensbalsam) al lui Dr. Rosa“ din farmacia lui B. Fagner în Praga se bucură de aceste dovede foarte numeroase, căci scrierile de mulțumită se înmulțesc pe fiă-care di. Balsamul de viață al lui Dr. Rosa cel adevărat este de căpătat aproape în toate farmaciile din Austro-Ungaria.

Ganz seidene Foulards von 85 kr. bis fl. 4.65 p. Met. (ca 4.50 verřř. De-ffins) gestreift farrirt, bedruckt, u. — verř. roben- und řtupaeiße porto- und zollfrei in's Haus die **Seiden-Fabrik G. Henneberg** (K. u. K. Hofliefer.) **Zürich**. Muster umgehend. Briefe kosten 10 fr. Porto.

Mostre atrăgătoare pentru mușterii privați gratis și franco. Caiete cu mostre pentru croitorii nefrancate.

Stofe pentru îmbrăcăminte.

Peruvian și Dosking pentru onoratul cleru, stofe prescise pentru uniforme funcționarilor c. r. asemenea pentru veterani, pompieri, gimnastici, livrăe-uri, postavuri pentru biliarde și mese de jocu, loden obicnuit și impermeabilu pentru rocuri de vânătoare, stofe de spălatu, pleduri de voiajlu dela fl. 4—14 etc.

Cine voiesce a cumpăra postavuri eftine, solide, trainice, din lână curată, ér nu sdrențe, pe carl le vinde fiă-care negustorașu în Hof, și nu suntu vrednice nici cătă costul croitorului, sē se adreseze la

Joh. Stikarofsky în Brünn.

Depositu permanentu de postavuri peste 1/2 milliōne florini. Cea mai mare espedițiune de comande de pe continentu.

Spre atențiune!

P. T. Publicu este avertisatu asupra firmelor, carl recomandă „resturi” „cupōne” în mărime de 3.10 metri și așa numitele „comașuri” (o anumitu cantitate) pentru costume de salonu. Deja în indicarea acestei lungimi egale zace pe față șarlantania, deocele astfelu de rămășițe etc. suntu tăiate din bucăți nemoderne, stricate și ce nu se potu vinde. Astfelu de sdrențe, pe carl numitele firme le cumpără din mâna a doua sēu a treia, nu suntu vrednice nici măcaru a treia parte din prețulu de cumpărare. Trimiterea numai prin rambursă. Corespondență în limba germană, maghiară, boemă, polonă, italiană și francesă 807,24—10.

Marea bancrută!

New-York și Londra n'au lăsatu necruțatu nici continentulu europēn și marea fabrică de argintăria s'a vedutu necesitată sē dăruiescă întregulu ei depositu în schimbulu unei răsplate micē pentru muncă. Eu suntu impuțernicitu sē îndeplinescă acestu mandat.

Eu dăruesc

prin urmare orl cui, fiă bogatu orl sēracu, următorele obiecte pentru mica sumă de **fl. 6. 60.** și adecă:

- 6 cuțite fine de masă cu lamă veritabilă englesă.
- 6 furculițe de argintu patentu americanu dintr'o bucată,
- 6 linguri de argintu patentu americanu,
- 12 lingurițe de argintu pentru cafea patentu americanu,
- 1 lingură de argintu pentru supă patentu americanu,
- 1 lingură de argintu pentru lapte patentu americanu,
- 6 cesci Victoria englesesci,
- 2 candelabre de masă,
- 1 strecurătoare pentru ceiu,
- 1 zaharniță,

42 bucăți la unu locu.

Tōte cele 42 de obiecte susu amintite au costatu mai înainte fl. 40 și acum se potu cumpăra pe prețulu bagatelū de fl. 6.60. Argintulu patentu americanu este unu metalu albū, care își păstrează colōrea argintului 25 de ani, despre ceea ce se garantează.

Cea mai bună dovadă, că acestu inseratu nu e

o șarlantaniă

mē simtu îndatoratu în publicu, că orl cine, căruia nu-i convine marfa ii trimitu banii înapoi, nimenea însē sē nu trecă cu vederea ocașiunea acēsta favorabilă de-ași procura acēsta garnitură pomposă.

Se trimite numai cu rambursă postală sēu cu trimiterea înainte a sumei.

Cu deosebire recomandū pralulū de curățitu aceste obiecte, o cutie dimpreună cu indicarea folosirei costă 15 cr.

P. Perlberg's Agentur
der verein. amerik. Patent-Silberwaaren-Fabrik,
Wien, I. Fleischmarkt No. 14.

Etrasu din scrisorile de mulțămită:

Suntu mulțămitu cu trimiterea D-Vōstrē și Vē rogū a'mi trimite din nou următorele.

Triest, 28 Ian. 1892.

Elder von Brosek.
c. și r. colonelū.

Deocele cu prima trimitere am fostu pe deplinu mulțămitu, vē rogū a mai trimite alte 42 bucăți.

Gödölő, 12 Februarie 1892.

H. Petera,
c. și r. conducătoru de vânătoare.

821,3—3.

Postavuri (Stofe) adevărate de Brünn

pentru primăvera și vėra 1892.

- 1 metru pentru fl. 1. 55 din lână bună.
- 1 metru pentru fl. 1. 94 din lână mai buniceă.
- 1 metru pentru fl. 2. 50 din lână fină.
- 1 metru pentru fl. 3. 39 din lână cea mai fină.

Pentru unu rēndu de haine bărbătesci (Rocū, pantalonu și giletă) se recere 3.10 metri. Se trimite însē în orl-ce mărime se va cere.

Unu couponu pentru unu rēndu de haine negre fl. 7.75 până fl. 10.50 precum și materii (stofe) pentru pardesiuri, loden pentru turiști peruvienne și dosking negri, stofe pentru funcționari Kamm-garnuri fine etc. espedeză cu prețurile fabricei, depositulu alū fabricei de postavuri, bine cunoscutu ca solidu și realu

Siegel-Imhof în Brünn.

Mustre gratisu și franco. Espedarea întocmai după mostre si garantată.

Spre atențiune! Publiculu se atrage atențiunea asupra acelei împrejurări, că stofă aduse directu costă mai eftinu, decâtu acele procurate pe basa costisitorulo ū cărți cu mostre fotografate. La acele prețurile suntu îndoitū mai mari. Este de a se feri de șarlantani, carl recomandă resturi de stofe, și trimitu apoi adevărate sdrențe, carl nu valorează nici plata croitorului. 778,20—16.

Publicare de licitație minuendă.

Pentru ridicarea unui edificiu școlasticu alū comunei bisericesci gr. cat. din Vadu, se va ține licitațiune publică minuendă în ziua de 5 Maiu a. c. st. n. la 2 ore p. m. în comana Vadu. (Comitatulu Făgărașu).

Prețulu strigărei pentru lucrul de zidăritu și lemnăritu este de 1668 fl. 71 cr., ér pentru măsuritu și ferăritu de 456 fl. v. a.

Doritorii de-a întreprinde aceste lucrări suntu rugați a se presenta pe ziua și ora destinată la licitațiune.

Oferte în scrisu provēdute cu 20% vadiu încă se primesou până la începerea licitațiunei.

Planulu, preliminarulu de spese și condițiunile de întreprindere se potu vedē în totă ziua dela 8—12 ore a. m. și dela 2—6 p. m. la oficiulu parochialu din Vadu.

VADU, 20 Aprilie 1892.

Eforia școlei gr. cat. din Vadu.

888,2—2.

Ajutoru grabnicu și siguru

pentru

SUFERINTE DE STOMACHU ȘI URMĂRILE ACESTORA!!

Mijloculu celū mai bunu și eficace pentru mântinerea sănătății, curățirea sucuriloru precum și a sângelui și pentru promovarea unei mistuirii bune este deja pretutindenea cunoscutulu și plăcutulu

„Dr. Rosa's Lebens-Balsam“.

Acestu balsamū preparatu cu îngrijire din erburile alpine cele mai bune și tămduitoare sē dovedesce ca forțe folositoru în contra tuturorū greutăților de mistuire cārce de stomachu, lipsa de apetitu, rigăelei, congestiuniloru, haemoroidelorū etc. etc. În urma eficacității sale a devenitu acestu balsamū acum unu siguru și doveditu medicamentu de casă popularu.

Sticla mare costă 1 fl., mică 50 cr.

Mii de scrisori de recunoștință stau la dispozițiā!

FIȚI ATENȚII!!!

Spre a evita înșelătorii, facu pe fiecare atentu, că fiecare sticlă cu **Dr. Rosa's Lebens-Balsam**, care singuru numai de mine este preparatu după receta originală, este învălită în hărtia grosă albastră, care poartă în lungul ei inscripția: **Dr. Rosa's Lebens-Balsam** din farmacia „zum schwarzen Adler“, B. Fragner, Prag, 205—3“ în limba germană, boemă, ungară și franceză, și carl suntu provēdute cu alăturata marcă abriei luatā sub scutul legalu.

Dr. Rosa's Lebens-Balsam

Veritabilu sē pote procura numai în Depositulū principalu alū producătorului

B. Fragner,

Farmacia „Zum schwarzen Adler“
Prag 205—3.

În Budapesta: la farmacia I. von Török.

Tōte farmaciile din **Brașovū**, precum și tōte farmaciile mai mari din monarchia Austro-ungară au deposite din acestu balsamū de viață.

Totū de acolo se pote avea:

Alifa de casă universală de Praga

(Prager Universal-Hausalbe)

unū medicamentu siguru și prin mii de scrisori de mulțămire recunoscutu în contra tuturorū inflamațiunilorū, rănilorū și umflăturilorū.

Acēsta se întrebuinteză cu succesu siguru la inflamațiuni. la stagnațiunea laptelui și întărirea țitelorū cu ocașiunea mțercării copilului, la abscese, ulcere, pustule cu puroiu, carbuncule; copturi la unghie, la panariții (ulcerațiuni la degete, la întărituri, umflături, tumōrea glandulelorū limfatice, lipome etc. — Tōte inflamațiunile, umflături, întărituri se vindecă în timpulū celū mai scurtu; la casuri însē, unde s'a formatu deja puroiu absorbē buba și o vindecă în timpulū celū mai scurtu fără dureri.

În cutiōre a 25 și 35 cr.

FIȚI ATENȚII!

De orece alifa de casă universală de Praga sē imiteză forțe desu, facu pe fiecare atentu, că singuru numai la mine se preparē după receta originală. Acēsta este numai atunci veritabilă, decă cutiōrele din metalu galbinu, în carl se pune, suntu înfășurate în hărtia roșiă pe care s'afă tipărită în 9 linii esplaciatu-unea cum sē se întrebuinteze. împachetate și în cartōne vinete — carl suntu provēdute cu marca fabricei de mai susu.

Balsamū pentru auđu.

(Gehör-Balsam)

Celū mai probatu și prin multe încercări celū mai temeinicu medicamentu pentru vindecarea auđului greu si spre redobēndirea auđului perdutu. 1 Flacon 1 fl. 603,26—24

Avisu d-loru abonați!

Rugăm pe d-nii abonați ca la reînnoirea prenumerațiunei sē binevoiescă a scrie pe couponulū mandatului postalū și numeru de pe fășia sub care au primitu diarulū nostru până acuma.

Domnii, ce se abonează din nou, sē binevoiescă a scrie adresa amuritu și sē arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans.“